

KMETOVALEC

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE V LJUBLJANI

registrovana nadruka z omejeno navezo

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO
V MARIBORU

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Cena listu 25 Din, za inozemstvo 35 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din
Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg šte. 3.

Štev. 5.

V Ljubljani, 15. marca 1933.

Leto 50.

Vsebina: Oddaja modre galice. — Umetni travnik — brez gnoja? — Ali se umetna gnojila danes izplačajo? — Travniki pleveli. — Razno. — Gnojiti je treba. — Škropimo sedaj proti češpljevemu kaparju! — Sadite marelice! — Nekaj o izboljšanju našega sadja. — Setev. — Špinača. — Trošarina na vino. — Društvene vesti. — Razno. — Plemenska odbira pri štajerski kokoši. — Goveji zolj. — Izdelovanje sira v domačnosti. — Razno. — Konjerejci v srezu M. Sobota zahtevajo „Nomiusa“. — Razno. — O domačem kostanju. — Razno. — Vprašanja in odgovori. — Naši člani. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Razno. — Koristna naložitev denarja. — Dobava modre galice. — Izgledi za naše kupčije z govejo živino v tujini. — Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Tržne cene.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{32}$ strani	Din 80—	$\frac{1}{8}$ strani	Din 350—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000—
$\frac{1}{16}$ strani	Din 160—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 2000—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 250—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700—	Priloga listu stane Din 100 za 1000 kom.	

Mala naznanila do 20 besed stanejo Din 20—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Najboljšo

Modro galico

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je
zajamčeno 98—99% in najceneja, ker se izdeluje
v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je
pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja:

Kmetijska družba v Ljubljani.

Razprodaja

sadnega drevja!

Iz drevesnice Kmetijske družbe v Ljubljani se bodo oddajale za spomladansko saditev sledeče zajamčene vrste sadnega drevja:

1. Visoke jablane: bobovec, Jakob Lebel, ontario, londonski peping, dolenska voščenska damasonov kosmač, rumeni bellefleur, Baumannova reneta, landsberška reneta, jonathan, gdanski robač, carjevič Rudolf,	I. vrsta po Din 10.—
	II. " " " 6.—
2. Visoke žlahtne hruške: razprodane!	— — — — —
	II. " " " 6.—
3. Visoke moštnice: razprodane!	— — — — —
4. Visoke češplje: razprodane!	— — — — —
5. Visoke črešnje: razprodane!	— — — — —
6. Visoke višnje: senčna amarela in ostheimska	I. vrsta po Din 12.—
—————	
7. Pritlične jablane: beličnik, charlamovsky, pisani kardinal, gdanski robač, jonathan, landsberška reneta, Baumannova reneta, rumeni bellefleur, ontario, rdeči Astrahan, Boikovo jabolko, srčika, ananas reneta, zlata parmena, kanadka, lond. peping I. vrsta po Din 10.—	
	II. " " " 5.—
8. Pritlične hruške: klapovka, Viljamovka, zgod. Magdalenka, avranška, pastorovka, amališka, Dielovka, kongresovka, M. Dr. Lucius, mortielletova, hardijeva, salzburgerca, kleržo, Vojv. Elza, Blumenbachovka, poletna maslenka	I. vrsta po Din 10.—
	II. " " " 5.—
9. Marelisce:	I. vrsta po Din 15.—
10. Breskve:	I. vrsta po Din 15.—
11. Pritlične višnje: senčna amarela in ostheimska	I. vrsta po Din 15.—

Naročila se sprejemajo le proti predplačilu

ali proti ari, ostanek se pri pošiljatvi brezpogojno povzame. Ob naročitvi zahtevajte poštno položnico za nakazilo denarja. Pri vsaki naročitvi je točno navesti železniško postajo. Manj kot 10 dreves se ne pošilja po železnici. Kmetijska družba si pridržuje pravico, poslati kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Stroški za ekspedicijo drevja po železnici se zaračunajo za vsak ovoj in žel. vozni list po 15 Din.

Oni, ki želijo drevesa osebno prevzeti v drevesnici na Poljanski cesti št. 59, se morajo preje zglasiti v pisarni Novi trg 3./I. nadstr. **radi plačila**, ker brez nakaznice se drevesa nikomur ne izročijo.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Na vsakih 20 dreves - dodamo eno drevo brezplačno!

Pri večjem odjemu, ali posredovalcem poseben popusti!

Oddaja modre galice.

Kmetijska družba je za svoje člane tudi letos nabavila potrebno količino modre galice. Galica je domačega izvora od tvornice „Zorka“ iz Subotice, ki krije celotno potrebo v državi.

Cena galici se ravna po svetovnem trgu ter je v prvi vrsti odvisna od cene bakra, vsled tega bo cena višja kakor lansko leto.

Na podlagi sklepa izvršilnega odbora Kmetijske družbe na seji dne 11. marca t. l., so se določile cene modri galici za člane, kakor sledi:

Pri odjemu od pol vagona **dalje 5.50 Din** za kg, franko vsaka postaja v Dravski banovini; na drobno, pri odjemu najmanj 100 kg, pa **5.65 Din** za kg.

Plačilni pogoji: polovico vsote pri odpoklicu, ostalo pri prejemu blaga. Kdor plača celo vsoto pri odpoklicu, se mu prizna 2% popusta.

Kmetijska družba bo oddajala modro galityo vsem članom in podružnicam, ki se zanjo prigrasijo do dne

20. aprila 1933.

Načelstva podružnic se pozivajo, da obvestijo nemudoma članstvo o tem, zberejo čim preje naročila ter jih z odpadlo vsoto vred določijo Kmetijski družbi v Ljubljano.

Ker mora družba vso naročeno modro galityo plačati **letos v naprej**, ji primanjkuje potrebne gotovine, vsled česar se mora držati gori navedenih pogojev.

Kmetijska družba v Ljubljani.

Umetni travnik — brez gnoja?

Ing. Sadar.

Kako si naš kmetovalec zamišlja izboljšanje travnikov? „Malo umetnega gnoja potrosim, nekaj gnojnice navozim in Boga poprosim, da suše ne da!“ Razumnik pa še iztakne nekje travniško brano, jo popelje malo po travniku, postrga nekaj mahu in ga lepo pusti na travniku. Kako pa s pašniki? Zanje pa ni brige, vse v redu; živina poskrbi za vse: popase ga in pognoji ga.

Polna so nas usta samohvale. Kulturni smo, lepo se oblačimo, zidamo domove in mladina nam skače po lisičje (foxtrot!). Ni nas pa sram, da naša živina strada, da kaže gola rebra in kosti. Kličemo na pomoč, ko so prazni seniki. Ali mislimo na slabe čase, ko je vsega dovolj? **Rezervo je treba zbrati, da, rezervno krmo, v dobrih časih za slabe!** Pa kaj govoriš, človek, o rezervi? Saj v najboljših letinah ne spraviš toliko krme, da bi dostojno prehranil onih par repov v hlevu. In glej našo najboljšo krmo, takozvano seno ali mrvo! Ali zasluži to ime? Ampak otava, ta pa ta! Same rožice in kako duhti. Lažikrma, stelja v vsakem pomenu besede.

Dovolj zabavljanja.

Kako bo naš kmetovalec izboljšal travnišča? Pravilno gnojenje in oskrbovanje je prva stopinja k poboljšanju. Naprava umetnih travnišč v zvezi s pridelovanjem travnega semena predstavlja drugo stopnico. Končni cilj tega stremljenja je pa — **sami umetni travniki**, trajajoči najdalje osem let. Kar se more orati in obdelovati, vsa ta zemlja prihaja za to v poštev. Le pravi izraziti naravni travniki in pašniki ostanejo stalna travnišča. Te bomo imenovali **divje** travnike (pašnike). Pač smo še daleč proč od

tega vzora, toda tole rečem: „Več dobre krme ali pa — manj živine.“ Ker pa drugo ne sme postati resnica, postani prvo splošno veljavni zakon. **Na vojsko za dobro krmo!** Preti polom!

Dve zadevščini nameravam okrcati, dvoje napačnih misli našega kmetovalca. Rakovec misli: „Malo pognojim, pa bo.“ Razumnik pa potegne: „Travnik sprašim in nanovo posejem, umetni gnoj ne pomaga. Umetni travnik — to je nekaj naprednega!“ **Travnik ne potrebuje samo umetnega gnoja in umetnega travnika ni brez gnoja!**

Ne samo gnoja na travnišča! Travniške **krmske** rastline potrebujejo hrane, dobre zemlje, vode, zraka. **Uravnava pravilne množine vlage** (osuševanje, namakanje) v travniškem svetu je prvi pogoj. Na premokri ali na presuhi zemlji ne uspevajo **krmske** rastline (trave in detelje). Nobena plemenita rastlina ne more živeti na mrtvi in kisli zemlji. Takšna je pa zemlja naših starih travnišč. Nikdar gnojena, nikdar zračena, nikdar razkisana, brez življenja, jalova. Je-li to čudno? Ste že videli travnik, da očanci ne pomnijo, kdaj bi bil gnojen? Videl sem jih precej. Lahko smo ponosni nanje! Spomini tlačanstva, suženjstva. **Oskrbovanje** (zračenje, pletev, čiščenje) travnikov je drugi pogoj. Šele, ko smo zadovoljili prva dva pogoja, je ustvarjena možnost, da bo koristno učinkoval tretji činitelj — **gnojenje**. Šele tedaj je verjetno, da bodo rastline gnojila tudi izrabile. Polno dokazov je za to. Odkod toliki neuspehi naših kmetovalcev z umetnimi gnojili? In to vključ temu — rečimo, da so bila pravilno izbrana in odmerjena. Prav zato, ker nista bila upoštevana prva dva činitelja in ker je bila ruša že ničvredna. **Stari travniki ne poplačajo umetnega gnoja.** Iz slabe ruše ne more postati dobra kar tako.

Pravi kmet je ponosen na svoj stan.

Premalo luči, premalo jasnih pojmov ima naš Razumnik o umetnih gnojilih in o potrebah (zahtevah) travnih rastlin. Kako naj jih torej pravilno uporablja, kako naj jim pravilno streže? Pravih gnojil ne odbere, ali pa jih prav ne odmerja. Tomasova moka ni prašek za vse. Ali pomišlja na apno? Umeten gnoj je enostranski. Dušik, kalij, fosfor, apno — štirje ogli rastlinske zgradbe. Na treh oglih tudi ta hiša ne stoji. **Travniki potrebuje štirikrat toliko kalija kakor fosforja.** Krma z umetnega travnika zaleže štirikrat več kakor laži-krma z divjih travnikov. Štiri cente za enega, to je nekaj!

Pomni! Za vsakih 10 q nakošene krme s travnika vrni dobavitelju: 10 kg dušika (60 kg apnenega dušika), 16 kg kalija (40 kg 40% kalijeve soli), 10 kg

apna in 5 kg fosforne kisline (30 kg rudninskega superfosfata). Na barju pa vrni: kalija 20 kg, fosforne kisline 5 kg, dušika 3 kg, apna 15 kg (100 kg apnenega prahu).

Ponavljam: Izplačalo se pa bo vse to le tedaj, če rastejo na travniku dovolj krepke in za krmo res prikladne rastline. Plevelišč ne draži z umetnim gnojem! Travnicam so leta šteta, prej ali slej odmrejo šopi. Le iz semena vzkalijo nove rastlinice, novi šopi se porajajo, nova ruša. Kjer pa teh ni, tamkaj se razkošati plevel. Nežna travica, občutljiva rastlinica; plevel žilav. Mesnice, medene trave, ovčja bilnica (trave — pleveli) je skromnejša od zlatega ovsu, pasje trave, francoske pahovke (slastne trave) itd.

(Konec prih.)

Ali se umetna gnojila danes izplačajo?

Jos. Sušič.

Tek. št.	Posesnik	Sadež	Množina na 1 ha kg gnojila	Pridelek na 1 ha q	Stroški na 1 ha Din	Večji pridelek na 1 ha q	Čisti dohodek na 1 ha Din	Opomba
1.	Marinšek Janez, Strahinj, 56.	Krmska pesa	0 0	460	—	—	—	—
			200 N 300 P 300 K	720	1.248	260	2.392	—
			200 N 300 P — K	680	713	220	2.367	—
			200 N 300 P 400 K ₁	730	1.427	270	2.353	—
2.	Drinovec Janko, Strahinj, 14.	Krompir	0 0	240	—	—	—	—
			200 N 300 P 200 K	320	1.070	80	3.330	—
			200 N 300 P 300 K ₁	360	1.249	120	5.351	—
3.	Rozman Pavel, Stražišče, 74.	Krompir (rožnik)	0 0	150	—	—	—	—
			200 N 300 P 200 K	230	1.070	80	3.330	—
			200 N 300 P 300 N ₁	244	1.249	94	3.921	—
4.	Globočnik Vencelj, Voglje.	domača detelja	0 0	48	—	—	—	—
			— N 300 P 200 K	64	653	16	307	—
			— N 300 P 300 K ₁	70	832	22	488	—
5.	Novak Lovro, Pivka, 6. (obč. Naklo)	lucerna (4. leto)	0 0	86	—	—	—	—
			300 P 200 K	116	653	30	1.207	—
			300 P 300 K ₁	132	832	46	2.020	—

Opomba : „N“ znači apneni dušik, „P“ superfosfat, „K“ kalijevo sol.

Kakor boš sejal, tako boš žel.

Lansko leto so se vršili v Kranjskem srezu razni poskusi, organizirani v „krožkih“, med drugimi tudi poskusi glede dobičkanosti pri uporabi umetnih gnojil.

V prednji tabeli se navajajo obračuni, iz katerih je razvidno, da je uporaba umetnih gnojil tudi v današnjih razmerah dobičkanostna pri navedenih sa-dežih. V kalkuirane so bile sledeče cene:

Apneni dušik po 195 Din, superfosfat 90 Din, kalijeva sol 170 Din, trošenje 100 kg po 5 Din, trošenje apnenega dušika 100 kg po 10 Din, vožnje za 100 kg po 3.50 Din. Cene pridelkov za kg: Lucerna, seno, 62 para, črna detelja 60 para, krmska pesa 14 para, krompir 55 para. Cene, vsaj za gorenjske prilike, nikakor niso pretirane.

Kdor se poglubi v tabelo, bo našel v njej podatke glede pravilne izbire umetnih gnojil k deteljam in posameznim okopavinam. Seveda je posebej poudariti, da je za uspeh odločilna pravočasna in pravilna uporaba gnojil, pravilna kombinacija posameznih vrst gnojil in tržne prilike.

Travniški pleveli.

Josip Sustič.

Pogled na naše travnike spomladi je sicer za naravoslovca in ljubitelja cvetja izredno prijeten, toliko bolj je pa ta pogled žalosten za kmetovalca. Kajti to pestro cvetje pomeni, da so travniki zapleveljeni. Kmetovalec in ž njim naše gospodarstvo imata vsled veliko manjših in slabših pridelkov zaradi skrajne zapleveljenosti travnikov ogromno škodo. Nekateri pleveli so tako razširjeni, da znatno prevladujejo nad drugimi travniškimi rastlinami. Travniška in pašniška ruša bi morali obstojati iz mešanice dobrih trav in detelj. Namesto tega pa vidimo skoraj povsod najpestrejšo zmes ničvrednih travniških plevelov. Spomladi so travniki kar rumeni od raznih strupenih zlatih, pozneje so pa vsi modri od travniške kadulje („žavbeljna“). Mnogi so tako porastli z jesenskim podleskom, da izgledajo, kakor da bi hotel kmetovalec ta strupeni plevel naravnost gojiti. Pogosto vidimo najboljše travnike v bližini hiš, ki so kar beli od krebulca (škrobotca), deteljišča rjava od kislice, itd. Na dnu te plevelne porasti se pa kar v blazinah šopiri mah. Prevladuje torej mešanica manj- ali ničvrednih rastlin, ki dušijo dobre trave, kjer jih kaj je. Izjem ni mnogo. **Vsled slabše mrve in manjših pridelkov zaradi zapleveljenosti se lahko ceni izgubo ponekod na najmanj 60 %.**

Kmet pogosto sam nevede širi travniške plevelve, ker travnike zanemarja, jih neredno ali vobče ne oskrbuje in nezadostno ali sploh ne gnoji. Le travnik, ki ni dobro oskrbovan (brana, valjar), ki ni redno gnojen, ki ni morda osušen, ki nima polne, sklenjene ruše, more biti zapleveljen in mahovit.

Posvetiti bi morali zatiranju travniških plevelov vse več skrbi. To je najmanj tako potrebno, kakor zatiranje plevelov na njivah. Ženske in odrasli otroci bi morali opravljati to delo, a pomagati pri tem čim bolj tudi moški. **Saj travniki so podlaga vsemu kmetijstvu.** Ni pa samo zatirati plevelov, temveč moramo travnike pred njimi obvarovati, da jih sami ne razširjamo. Da se plevelov ubranimo, moramo upo-

štetivati marsikaj, na kar se iz nevednosti navadno ne oziramo, kar je pa vendar zelo važno:

1. **Seneni drobir** (drob, „sempir“, senene rože) nikdar ne uporabljamo za posetev travnikov ali pašnikov. Najpravičnejše je, da seneni drob oparimo in pokrmimo živini. Ako krmimo surovega, pride plevelno semenje pozneje z gnojem (povečini še kalivo) zopet na njive in travnike. Najbolj razširjamo plevelve, ako uporabljamo za setev seneni drobir, ki je zmes semen vseh mogočih rastlin. Drobir vsebuje vsled splošne zapleveljenosti travnikov pač največ ravno plevelnega semenja.

2. Stalno uporabljamo vetrnjačo in tudi trijer za čiščenje semenja žitaric.

3. Nakupujmo le zajamčeno čisto travno semenje, in to le pri zanesljivih, večjih tvrdkah.

4. Plevelna semena, ki jih dobimo pri mlačvi žitaric, pred krmljenjem skuhamo ali vsaj poparimo, da uničimo njihovo kalivost.

5. Odpadke in smeti s kozolcev, skednjev in iz žitnic ne mečimo na gnoj ali kompost. Če uporabljamo te odpadke za krmo, jih poprej prekuhamo ali dobro zdrobimo; s tem uničimo kalivost plevelnih semen, ki se nahajajo v njih.

6. Poapnimo zemljo, ako ji primanjkuje te snovi.

7. Osušimo vlažen, močvirnat svet.

8. Iztrebimo plevelve z ozar (mejašev), poljskih potov in stez ter železniških nasipov s pomočjo zgodnje in večkratne košnje.

9. Kosimo o pravem času, ne prepozno, kakor je danes skoraj povsod v navadi. Z ozirom na veliko zapleveljenost travnikov je priporočati rajše bolj zgodnjo kot pozno košnjo. S pozno košnjo se pleveli razsemijo. Ako redno, leto za letom, kosimo pozno, kopičimo v zemlji obilico plevelnega semenja, ki tvori stalen vir za plevelnost travnika.

10. Vsako leto prašimo takoj ali čim preje po žetvi. Čim prejšnje zaoravanje strnišč jeseni (jesenska praha), je predpogoj za odvrčanje njivskih in travniških plevelov, kakor tudi raznih živalskih škodljivcev.

11. Travnikom gnojimo redno. Poleg gnojnice ali hlevskega gnoja uporabljamo tudi superfosfat ali žlindro. Če primanjkuje hlevskega gnoja, uporabljamo umetna gnojila, in sicer najboljše kot polno gnojenje, oziroma na podlagi lastnih izkušenj pri gnojilnih poskusih. Nadalje travnike pravilno oskrbujemo in obdelujemo s primernimi orodji. Le na ta način omogočimo bohotno, strnjeno rast trav in detelj, ki tla dobro zasenčijo in zaduše plevelve.

Mahove na travnikih in pašnikih se smatra za plevel, ki izpodriva dobre trave in detelje, živi na njih račun, kvari rušo in zmanjšuje pridelke. Temu je le deloma tako. Mah se naseli po največ le na opešani zemlji, kjer dobre trave in detelje že same hirajo in izginjajo. Mah drugih rastlin toliko ne izpodriva, kakor drugi travniški pleveli, temveč se kot zelo skromna rastlina zadovolji tudi z najpustejšo zemljo in se pojavi tam, kjer druge rastline vsled izčrpanosti zemlje že same izginjajo. Mah v večini primerov priča, da je zemlja opešala in nas opominja, da moramo travnik obdelovati in založiti s hranilnimi snovmi. Šele nato bo mah za več časa izginil. Samo branaje brez izdatnega gnojenja pa mahu za stalno

Daj zemlji hrane, da ona prehrani tebe.

ne prežene. Travniški mah uspešno zatiramo z umno uporabo dobre travniške brane in po potrebi valjarja in obenem z rednim gnojenjem (če le mogoče z kompostom), združeno s podsetvijo travnih semen. Če je tak travnik mokrotan, ga najprej osušimo.

Neposredno še tako vestno zatiranje poljskih in travniških plevelov pa ne more doprinesti stalnih uspehov, ako se ne oziramo na zgornja navodila in ako se vsi ne združimo. Delo nekaterih le malo za- leže. Da je temu tako, vidimo povsod: naši kmetje od pamtiveka neposredno zatirajo n. pr. njivske ple- vele z največjo pridnostjo. Ker pa prav malo sto- rijo, da bi jih tudi posredno odvrčali, imajo vključ velikemu trudu le začasne in majhne uspehe.

Razno.

Letošnje pomlad bo kr. banska uprava prispevala k nakupu 75 travniških bran po pravilniku o pospeševanju travni- ništva. Prispevek znaša 50% kupne cene. Vsak srez dobi tri travniške brane. Prispevek se bo delil le za travniške brane sistema Veriga, Lesce, Na, težke 78 kg, z noži, ki stanejo 930 Din, ako bodo kupljeni pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Po- lovico kupne cene se vplača takoj pri nakupu Kmetijski družbi. Prošnje bodo sprejemala vsa sreska načelstva. Prispevkov bodo deležne le občine in kmetijske organizacije.

Krožek za pridelovanje travnih semen je osnoval sreski kmetijski referent v Kranju. V krožek so vstopili trije posest- niki iz Vinharjev, p. Poljane, in eden iz Kokrice. Pridelovali bodo seme pasje trave, zlatega ovsa, pasjega repa, francoske pahovke, travniške bilnice, travniške latovke, bele detelje in navadne nokote, na skupni površini 1½ ha. Pridelano seme bo odkupila kr. banska uprava za urejanje umetnih travnišč.

V kratkem bo izšla knjiga: „Več dobre krme“ od inž. Tržana v drugi predelani izdaji. Knjigi bo dodana še obširna razprava o umetnih travnikih in o pridelovanju trav- nega semena izpod peresa ing. Sadarja. Na knjigo, ki je ravno dandanes zelo potrebna, opozarjamo že sedaj.

Banovinski odbor potujoče kmet. razstave in šole bo izdal o priliki kretanja razstave po Dravski banovini obsežno knjigo o kmetijstvu Dravske banovine. Knjiga nam bo očrtala stanje in smerice za razvoj vseh panog kmet. gospodarstva. Sodelovali bodo priznani kmet. strokovnjaki.

Gnojiti je treba.

Hmeljanič.

Lansko leto so se h koncu sezone cene hmelju nekoliko popravile. Sicer še vedno niso bile take, da bi obetale znatno rentabiliteto, vendar pa so vsaj krile v glavnem stroške pridelovanja. Ta okolnost je vzbudila v hmeljarjih upanje na boljšo bodočnost in mnogi so se pričeli baviti z namerjo, da bi hmelj- ske nasade zopet razširili.

Menda ni treba ponovno poudarjati, da je vprav prekomerno širjenje hmeljskih nasadov povzročilo nadprodukcijo in s tem smešno nizke cene hmelja. Nespametno bi torej bilo sedaj zopet širiti nasade, ko smo komaj za silo uravnovesili produkcijo in potrebo, ker bi s tem prav kmalu povzročili novo krizo. Kdor bo širil hmeljske nasade, se bo bridko prevaril, kajti vsaj kolikortoliko primerne cene za

hmelj bodo trajale morda eno ali dve leti, potem pa bo zopet cel kup hmelja za počen groš. Kdor lovi hmeljsko konjunkturo s širjenjem nasadov, je ne bo nikoli vjel! Kdor širi nasade v dobrih letih, jih bo v slabih zopet krčil, kajti ko bodo novi nasadi ob- rodili, bo že zopet slaba konjunktura. Pameten hmeljar v izrazito hmeljskem okolišu bo držal stalno toliko hmelja, kolikor ga njegovo gospodarstvo tudi v najslabših letih lahko prenese. Da pa izkoristi dobro konjunkturo, bo pač v letih, ko se obeta dobra cena, skušal iz obstoječega nasada dobiti čim obil- nejši pridelek, ki bo pa vključ temu tudi prvovrstne kakovosti. To pa prav lahko doseže z vseskozi skrbnim obdelovanjem ter oskrbovanjem, zlasti pa z zadostnim in pravilnim gnojenjem.

Zadnja leta, ko je bila cena hmelju daleč izpod pridelovalnih stroškov, se je štedilo na vseh koncih in krajih, pa gotovo tudi pri gnojenju. Čeprav ni pravilno, je vendar razumljivo, da je hmeljar le nerad in pičlo gnojil svoje nasade, ko je bil pre- pričan, da mu izkupiček za hmelj niti od daleč ne bo kril izdatkov. Zato pa so naši hmeljski nasadi veči- noma premalo zagnojeni in več ali manj sestradani. Treba jih je torej izdatno pognojiti, pri tem pa tudi pravilno, kajti z nepravilnim gnojenjem lahko več škodujemo kakor pa koristimo.

Preobširno bi bilo na dolgo in široko razprav- ljati o tem, koliko posameznih hranilnih snovi po- trebuje hmeljska rastlina, kdaj črpa največ hranilnih snovi itd. Vse to je gotovo zelo zanimivo in tudi potrebno vedeti, vendar praktičnega hmeljarja, ki se je odločil za gnojenje svojih nasadov, zanima v prvi vrsti vprašanje, kdaj naj gnoji, koliko in s čim. Žal pa na to vprašanje ni mogoče kar nakratko od- govoriti z receptom, kakor so vojaški zdravniki za časa vojne predpisovali enostavno aspirin za vse bolezni. Je pač zelo različna zemlja v naših hmelj- skih nasadih in tudi različno zagnojena, kar je vse treba pri gnojenju upoštevati. Zato bo najbolje vrezati neko srednjo pot po starem pregovoru, da je sreda zlata skleda.

Temelj gnojenja je tudi v hmeljskih nasadih, kakor povsod, dober domač hlevski gnoj. Ako torej že par let nasadov sploh nismo ali pa le pičlo gnojili s hlevskim gnojem, jih bomo letos prav pošteno. Najbolje je gnojiti s hlevskim gnojem že jeseni, in sicer na široko po nasadu, na 1000 sadežev 80 do 100 stotov (10—15 voz) gnoja. Kdor pa je v jeseni zamudil, naj gnoji spomladi pri obrezovanju, in sicer okoli sadežev. Okoli vsakega sadeža pol metra od- daljeno je treba raztrositi 5—10 kg (3—5 vil) pre- ležanega hlevskega gnoja. Namesto hlevskega gnoja vzamemo lahko tudi kompost, ako ga seveda imamo. V poštev pride le res pravi, t. j. pravilno napravljeni kompost. Starih kupov prsti, plevla in smeti, ki leže okrog doma, pa ne moremo resno smatrati za kompost in jih tudi ne uporabiti za gnojenje hmelj- skih nasadov. Ako imamo torej res pravi, dobro preležani in obdelani kompost, ga raztrosimo na- mesto hlevskega gnoja spomladi okoli vsakega sa- deža 15—20 kg (3—4 lopate). Gnoj kakor kompost je treba takoj pokriti z zemljo, odnosno plitvo za- kopati.

(Konec prih.)

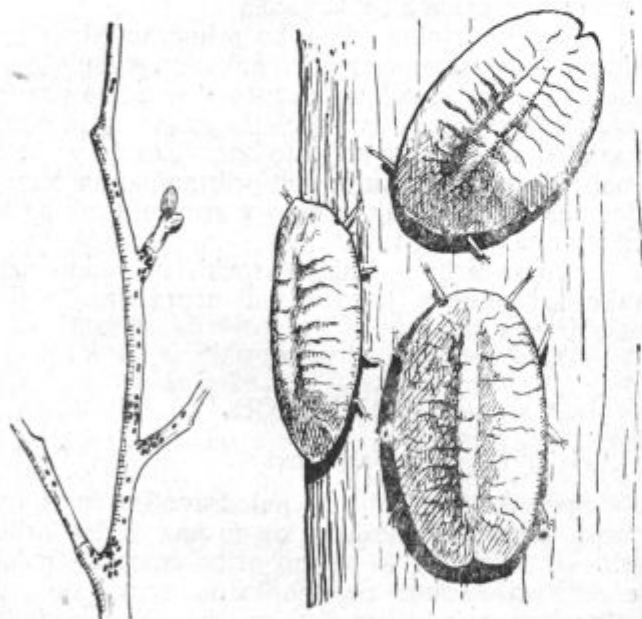
Zemlja je vir bogastva, a samo taka, ki je tudi rodovitna.

Škropimo sedaj proti češpljevemu kaparju!

M. P.

Morda marsikdo, ki dobro pozna vzbočene rjave ščite ali „kapice“ odraslih kaparjevih samic, še ni opazil malih kaparjevih ličink. In vendar preživi kapar večji del svoje življenjske dobe (ki traja eno leto) kot ličinka.

Koncem junija se razvijejo iz jajčec približno $\frac{1}{2}$ mm dolge svetlorumene ličinke, ki gredo takoj na listje, iz katerega sesajo hrano. Medtem rastejo in septembra meseca postanejo že približno 1 mm dolge in bolj rdečkasto-rjave barve. Preden odpade listje, gredo z listja na večje veje in deblo, kjer ostanejo čez zimo. Včasih pridejo celo do korenin. Zimo prebijejo brez hrane, navadno skrite v kakih razpokah ali pod lubjem. Ko pa začne februarja in marca sonce topleje sijati, ožive tudi ličinke in se začno seliti zopet z debela in vej na mlade vejice. Opazimo jih kot rdečkaste pičice. Včasih so veje tako nagosto posute z njimi, da se vidijo kot rdečkasta skorja. Če opazujemo gibajočo se ličinko pod mikroskopom, se nam pokaže z zgornje strani ploščat hrbet jajčaste oblike, izpod katerega se vidijo tipalnice in drobne nožice. (Glej sliko 10.) Ako pa ličinka miruje, so vsi ostali, občutljivi deli telesa skriti pod ščitastim hrbtom.

Naravna velikost.

40krat povečano.

Slika 10. Ličinke češpljevega kaparja.

Jasno nam bo sedaj, zakaj je spomladi, ko se ličinke selijo z vej na vejice (oz. jeseni, ko se selijo v nasprotni smeri), najugodnejši čas za škropljenje. Pozimi, ko so deloma skrite v raznih skrivališčih ali pa vsaj žde tesno prižete k skorji, so mnogo bolj varovane proti škropivu kot takrat, ko se gibljejo.

Sedaj torej, preden začne drevje odganjati, je pravi čas, da poškopimo od kaparjev napadene češplje (jablane, hruške) s kakim drevesnim karbolinjem (8% arborinom, dendrinom) ali pa s 3% tobačno-milno brozgo.

Sadite marelice!

G. P.

S prav posebnim zadovoljstvom in priznanjem je treba ugotoviti, da so se osobito v zadnjih letih okrasile gole in puste stene naših domov z marelicami. Že zgodnja spomlad privabi naše oko na lep, svež in vabljev rožnat cvet ter pozneje zopet na venc polnega in bujnega sadu. Dom postane domač in vabljev samo tam, kjer ga diči zelenje in cvetje. Nemci in vsi drugi narodi v ta namen narejajo okrog hiše lesene stene, po katerih plezajo bujne marelice. Ves malenkostni trud jim je v par letih stotero poplačan.

Ker vzgoja marelic ni težavna in ne draga, si jih lahko vsakdo nabavi in zasadi na 3—4 m narazen. Komur režnja ne gre izpod rok, naj pusti ravno raščo ter jo samo privezuje ob ogrodje. Ob saditvi je zemljo dobro pognojiti in dodati malo apnenega prahu, da se s tem obvaruje smolike. Saditi je treba izključno samo enoletne marelice, cepljene na St. Julienki. Marelica, nizke oblike in cepljena na St. Julienki, vrsta „Debela rana“, je zelo prikladna za naše kraje, ker je udomačena in je za našo banovino na prvem mestu v sadnem izboru. Pri naročilih je zahtevati vedno **enoletno, cepljeno na St. Julienki, nizke oblike, debelo rano marelico**. Starikave večletne marelice niso prikladne za saditev, ker jih ni mogoče enakomerno od tal izpeljati po žicah.

Skrajni čas je za saditev, zato naročajte marelice, da bodo tudi Vaši domovi okrašeni z zelenjem — vencem cvetja ter nosili nad Vašim oknom v jutranjem poletnem solncu lep, svež in plodonosen sad.

Nekaj o izboljšanju našega sadja.

Davorin Simković.

Že pred 70. leti in pozneje sem opazoval neke pojave (izpremembe) na sadju naših sadnih dreves, in sicer na sadju enegainistega drevesa. Ne vem, če je tudi kdo drugi isto opazil, in prišel do enakih sklepov. Tu hočem navesti le nekatera opazovanja.

Sadno drevo ne rodi na vsaki svoji veji enak sad, temveč se sad razloči po velikosti, obliki in okusnosti. To so glavne tri razlike.

Najboljši in največji (najdebelejši) sad rodijo spodnje veje, in sicer tiste, ki so obrnjene proti jugovzhodu. Jabolka n. pr. so debelejša, več ali manj ploščata (ne koničasta), imajo nežnejšo mečo, so lepše razvita in okusnejša nego so na vejah, ki rastejo višje proti vrhu drevesa ali na katero drugo stran. Na vrhovih in na severnih vejah so mnogo slabša in niso več ploščata, ampak več ali manj koničasta, drobnejša, bolj zategle meče in niso tako slastna.

Isto velja tudi za hruške. Tudi na črešnjah, sli-vah ali češpljah, breskvah in marelicah se lahko podobno opazi.

Vse to sem videl in opazoval doma pri svojih starših, pa tudi izrabljaj, da sem prišel do boljšega in lepšega sadja. Tedaj nisem tega prav razumel, ali videl sem.

Zakaj Vam vse to pripovedujem in razlagam? — Zato, ker mislim, da je malokdo ali morebiti nihče

Kdor pravilno obdeluje in seje, bo tudi dobro žel.

prišel na to idejo. Mislim pa, da je to velikega pomena in da se da ugodno porabiti.

Sedaj pride čas **cepljenja**. Ni vseeno, kje vzamemo **cepiče**, t. j. na kateri veji. Vzeti moramo cepiče **le od najnižjih** (spodnjih) in **krepko razvitih** vej, ki rastejo od debla proti **jugovzhodu**. Ako večkrat tako **precepimo**, dobimo čez leta mnogo lepši, boljši in plemenitejši sad. To sem prepričan, in se da tudi biološko tolmačiti.

Tudi **divjake** za cepljenje si **moremo in moramo vzgojiti!** Najboljše **pečke** dajo **divje hruške (drobnice)** in **divja jaboljka (lesnike)**.

Doma sem videl v svoji mladosti **stara drevesa lesnike in drobnice**, ki so imela sad različne debelosti in različnega okusa. Nekatera so bila celo užitna in dobra. Na nekem drevesu so rastle lesnike, ki so bile debelejše od drugih, pa so bile mehke že na drevesu kakor tepke, in prilično dobre. Lesnike so pa bile na nekaterih drevesih debele skoraj kakor druga plemenita jabolka, okusa so pa bila kislega, četudi ne preveč ogatnega. Izbrati bi bilo torej treba **boljše lesnike in drobnice** in njihove **pečke** sejati, da dobimo **divjake za plemenitejše** sadje. Na ta način je menda prišlo človeštvo do tako različnih vrst in plemen sadja, posebno jabolk in hrušk. In na ta način bi bilo mogoče tudi **sedanje** sadje za prihodnost še bolj oplemeniti.

Dajte, poskusite!

Še na nekaj moram opozoriti. Le tista drevesa rodijo boljši sad, ki stoje v dosti **veliki razdalji** drugo od drugega. Preveč na gosto stoječa drevesa ne rde ne okusnega, ne lepo razvitega sadja, ampak drobnega in slabomečnatega (lesenast sad). Sadite torej drevesa vsaj 10 m narazen, posebno pa jabolane!

Setev.

Josip Štrekelj.

Z malo izjemo sejemo vso povrtnino v pomladi. Nekatero prav rano, že februarja v tople grede, zlasti tisto, ki nam gre za rano vzgojo sadik, drugo pa v marcu in aprilu, ko je zemlja dovolj ogreta. Zaradi trajnosti pridelka nekaterih vrst, n. pr. solate, kreše, graha, špinače, kolerab, sejemo po potrebi porabe v presledkih kakih 14 dni od pomladi proti koncu poletja dotlej, dokler še upamo, da zraste pridelek do zime.

Naravno, da mora biti zemlja za setev skrbno pripravljena. Ako ob kopanju gnojimo, podkopljemo gnoj počevno **blizu površja**, da se mlade rastlinice čim preje ž njim okoristijo.

Seme mora biti **dozorelo in polno**. Zonasto ni prida. Le v polnem, težkem semenu je toliko hranila, da zadošča vzkli rastlinici, dokler se ne vkorenijo. Če tega primanjkuje, usahne ali pa ostane stalno slabotna.

Nekatere vrste semena so kaliva več let, druge pa samo eno do dve leti, košarnik celo samo par tednov. Potrebno je, da pred setvijo ugotovimo **kalivost**, zlasti semena tujega izvora. Preprost način preizkušnje kalivosti je, ako položimo na krožnik med dva mokra lista pivnega papirja 10 zrnj semen in postavimo na topel kraj. Po potrebi papir zmočimo z mlačno vodo, vendar ne toliko, da bi bila

voda v krožniku. Po izkaljenih zrnjih lahko izračunimo, koliko odstotkov je seme kalivo.

Seme mora biti **čisto**, brez tujih primesi ali z drugimi sortami zmešano.

Za kaljenje mora biti primerna **toplina**. Nekatero seme kali pri manjši toploti, n. pr. solata, kapusnice, špinača, repa, redkev, redkvica; drugo pa potrebuje več toplote, n. pr. bučnice, fižol, paradižniki, paprika, jajčevci. Zato ne kaže slednjih sejati, dokler ni zemlja zadostno topla, ker tudi najboljše seme strohni. Pa tudi izkaljene rastline teh so občutljive proti mrazu v mrzlih nočeh; prehlade se, da se ne morejo več popraviti.

Seme mora priti v primerno **globokost**, ki je 3 do 4kratna njegove globine. Klica pregloboko posejanega semena ne more zrasti na površje, ker ji prej zmanjka zaloga hrane, ki je nakopičena v semenu.

Vsako seme mora biti od vseh strani **obdano z zemljo**. Ako je ob semenu praznina, strohni. Posebno so občutljive kobulnice (peteršilj, zelena, korenje itd.), ki dolgo kale. Zato vsako setev primerno **potlačimo** z desko, lopato, v večjem z valjarjem, da se zemlja oprime semena.

Za razvoj kalitve je potrebna **vlaga**. Ako ni dežja, zalivajmo s prestano vodo. V poznejših, toplejših mesecih, ko se površje zemlje hitreje posuši, zadržujemo vlago z zasenčenjem. Na prostem se poslužujemo raznega vejevja, tople in mrzle gredice pa senčimo z lesenimi roši, ali z namazanjem šip z apnenim beležem ali z ilovico.

Tisto povrtnino, ki jo, ko primerno odraste, pikiramo in presajamo, sejemo navadno na **splošno**, za vso drugo pa, ki ostane na mestu, je edino pravilna setev **na vrstice**. S tem si olajšamo pletev in okopavanje, ki ga moramo pogosto opravljati na vrtu; pridobivamo na pridelku in tudi prihranimo na semenu. Bučnice, fižol in grah sejemo v grmiče, grah pa tudi na vrstice.

Ako so pri setvi slabi uspehi, ni vedno vzrok kakovost semena, temveč tudi nepravilna in slabo oskrbovana setev.

Špinača.

Josip Štrekelj.

Špinačo prištevajo k najzdravejšim prikuham. Dobra gospodinja poskrbi, da jo ima vedno pri rokah, saj jo zdravniki vedno priporočajo za bolnike in rekonvalescente. Sejemo jo od marca do srede septembra, najbolj uspešno na 15—20 cm oddaljene vrstice. Kakor vsa listnata povrtnina, ljubi tudi špinača dobro in pognojeno zemljo. Poleti sejana daje manjši pridelek, ker jo vročina sili v cvet. Največji pridelek nam nudi, ako jo sejemo v avgustu do srede septembra, ker ji jesenska moča in hlad ugajata. V zavetnih legah prezimuje prav dobro, da jo lahko nabiramo vso zimo tja do maja, zlasti ako jo okopavamo in čistimo plevela. Pomladne in poletne setve žanjemo, od jesenskih setev pa izpodrezujemo v koreninskem vratu največje rastline, da naredimo prostor manjšim, ki potem kmalu dorastejo.

Kot nadomestek špinače uporabljajo tudi listje drugih zelišč, zlasti poleti ob suhih letih, kadar je pomanjkanje prave špinače. To so zlasti solata,

listje pese, rumenih trobentic in kopriv, najbolj pa novozelandska špinača in mangold.

Novozelandska špinača je proti suši precej odporna in se zelo razraste. Nekoliko teh rastlin daje obilno listja, ki ga sproti, po potrebi obiramo od pomladi do zime, ko jo mraz pokonča. Ker kali seme počasi, jo posejemo zgodaj v pomladi, zaradi obsežnosti rastlin 40—50 cm narazen, ali pa presadimo mlade rastlinice varno v kepicah v tej razdalji.

Še izdatnejši pridelek tekom vsega poletja in v naslednji pomladi nam nudi **mangold**. Uporabljamo ga v kuhinji kot špinačo, zelo dobičkanosen pa je kot krma prasičem in drugim domačim živalim. Največji pridelek nam daje, ako posejemo posamezna semena v razdalji 40 cm ali pa ako ga v tej razdalji presajamo. Pregosto setev moramo razredčiti. Pri nabiranju odtrgujemo zunanje liste, da notranji hitreje dorastejo. Z žetvijo listja rastline preveč opešajo. V toplejših, vinskih legah prezimi mangold na prostem, v mrzlejših pa ga pozimi odenemo z vejevjem in nekoliko stelje. V naslednji pomladi pustimo za seme le eno ali dve rastlini, ker se zelo razraste, od ostalih pa obiramo listje, ki zelo zgodaj odganja, za porabo v kuhinji.

V poletnih mesecih ob suši, ko primanjkuje krme za prasiče, spozna gospodar njegovo vrednost. Na gredi mangolda nabere v kratkem času potrebno zeleno krmo, da mu ni treba stikati po polju za drugim drobnim in manjvrednim zeliščem. Pač čudno, da si ta rastlina ne more vtreti poti na naših kmetijah!

Mangolda je več sort. Najizdatnejši pridelek daje srebrni mangold, katerega seme dobimo v vsaki trgovini s semenom. In ravno sedaj je čas, da preudarimo, kakšne setve bomo imeli v naslednji pomladi.

Trošarina na vino.

Z 20. aprilom 1932. je bila državna in banovinska trošarina na vino ukinjena. Vpeljane so bile namesto teh trošarinske takse, ki jih plačujejo točilci vina na drobno. Vinogradnikom se je priznala pravica, da smejo točiti vino na deželi od 5 l, v mestih pa od 10 l dalje, trošarine prosto. Občinska trošarina je bila maksimirana na deželi s 50 para, v mestih pa z 1 Din na liter z veljavnostjo od 1. januarja 1933. dalje.

Z novim stanjem so bili vinogradniki zadovoljni, ker jim je bila dana možnost, da se iznebijo starih vinskih zalog, četudi po nizkih cenah. V bližini konsumnih središč so vinogradniki izlahka razpečali svoja vina v množinah po 5 l. Težje in počasneje je to šlo v vinorodnih krajih, ležečih daleč proč od mest in trgov.

Nezadovoljni so postali gostilničarji, ki malo vina stočijo. Nasprotno so hvalili novo stanje gostilničarji z živahnim obratom. Občine so postale ravnokotno nezadovoljne z novim stanjem, pobirale so pa trošarino na vino v stari višini po 1—1.50 Din od litra, toda pretila jim je nevarnost znižanja trošarine za 50 para pri litru.

Županski zvezi je uspelo, onemogočiti uveljavljanje novih predpisov glede nižje maksimirane ob-

činske trošarine na vino, in zakon je bil razveljavljen, ko bi imel stopiti v veljavo, oziroma se je občinska trošarina na vino maksimirala z 1 Din na deželi in z 1.50 Din v mestih, to se pravi, vpostavilo se je staro stanje.

Vinogradnik! Ali razumeš, kaj to pomeni? To pomeni, da nisi zadostno zastopan v narodni skupščini, ker nisi organiziran in tvoje zastopstvo ni dovolj močno, da bi moglo z uspehom braniti tvoje interese.

Nezadovoljna z novim stanjem pa je bila predvsem banovina. To vidimo sedaj, ko nam je znan banovinski proračun za prihodnje poslovno leto.

Dravska banovina predvideva v svojem proračunu za l. 1933./34. vpeljavo nove trošarine 1 Din od litra in upa povečati svoje dohodke za lepe milijone. Ni nam pa znano, je-li poskrbljeno, da se istočasno znižajo trošarinske takse, ki jih plačujejo točilci vina na malo, za polovico. Če ostanejo trošarinske takse neizpremenjene, se bo plačevala banovinska trošarinska taksa dvakrat.

Je pa še nekaj opombe vredno. Vinogradniki, ki hočejo prodajati vino na deželi po 5 l in v mestih po 10 litrov trošarine prosto, morajo prositi za točilno dovoljenje, katerega zakon ne predvideva. Upravna oblast vpraša v takih primerih gostilničarsko zvezo za mnenje, kar nasprotuje zdravemu razumu, ker gostilničarji so bili, so in bodo vedno proti temu, da bi smel kdo drugi točiti vino nego oni sami. Sklicujejo se na visoke takse, ki jih plačujejo in katerih ne bodo zmagovali, če bo vsak vinogradnik točil vino sam. Upravna oblast se pri tem sklicuje na določbe obrtnega zakona, čeprav vinogradnik ni obrtnik. Vinogradnik ne kupuje sirovin in ne izdeluje obrtoma vina, on ga pridela kakor vse druge kmetijske pridelke. Da mu ga zemlja, ki je njegova last, od katere plačuje davke in katero v potu svojega obraza z velikim rizikom obdeluje, zato naj bi smel svoj proizvod tudi brez vseh ovir prodajati kakor vse drugo. Proč torej z neosnovano zadevno uredbo, ki povzroča veliko nezadovoljstva med vinogradniki.

Pokazalo se je, da zmaguje vedno tisti, ki bolj kriči; tako vidimo, da zmaguje mnenje maloštevilnih točilcev vina na drobno, to je gostilničarjev, na mnogoštevilne vinogradnike, njih delavce in viničarje se ne ozira dosti, ki težko prenašajo današnje gospodarske težkoče, gotovo težje kakor gostilničarji.

Zadnji meseci so nam pokazali, da vinogradnik nima dovolj zaščitnikov ne v narodni skupščini, ne v banskem svetu. Pri obravnavah v banskem svetu so se le trije člani istega izkazali vinogradnikom naklonjeni (dr. Senčar, Šolar in Bajuk), vsi ostali banskega sveta pa so nepoučeni o položaju v vinogradništvu in na vinskem trgu.

Zanimivo je tudi dejstvo, da četrtnina vseh dohodkov banovinskega gospodarstva bazira na vinu, za pospeševanje vinogradništva pa je v proračunu vnešena le nezatna vrsta.

Vinogradniki ne zanikamo potrebe plačevanja trošarine na vino. Naj jo pobira država, banovina in občina, toda v znosni višini, ki stoji v nekakem prikladnem razmerju z vinskimi cenami. Prav nič nimamo proti temu, če se pobira skupna trošarina naj-

Kdor še danes misli, da bo sam zmogel vse, kar mu stavi življenje, je gotovo zapisan pogubi.

več 1.50 Din na liter in se razdeli enakomerno na državo, banovino in občino. Kar pa je več, je preveč, ker vino večje obremenitve trajno ne prenese. Cene vinu so skrajno nizke in vkljub temu konsum vina pada. Zvišanje trošarine mora imeti za posledico zvišanje cen v maloprodaji, oziroma padanje cen pri nakupu vina, kar pomeni toliko, kakor da naj vinogradnik gara še naprej brez izgleda na najskromnejše plačilo za svoj trud in da bo potrošnja vina še bolj padala. Mislimo, da to ne more biti želja nikogar, ki ljubi našo lepo vinorodno domovino.

Društvene vesti.

Vinarska podružnica v Dolnji Lendavi je imela redni letni občni zbor na Svečnico, 2. februarja 1933, ob prisotnosti večine članstva. Sreski kmet, referent je podal poročilo o delovanju društva v lanskem letu. Iz tega poročila je razvidno, da se je podružnica v polni meri držala v pravilih začrtanega programa in da je tudi uspela. Od 56 članov, se je število članstva v letošnjem letu povišalo na 106. Društvo je imelo 6 rednih odborovih sej in prejelo oz. odposlalo 76 dopisov. Priredilo je tudi vinsko razstavo v Dolnji Lendavi. Na ban. razstavi in sejmu so 3 naši člani prejeli za razstavljen vina krasne diplome, 1 pa poleg tega še trsno škropilnico. Podružnica je priredila dvodnevni izlet v Medjimurske in Slovenske gorice, razna predavanja in tečaje. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z malimi izpremembami. Sklenjeno je bilo tudi, da bo podružnica letos, 30. aprila, priredila vinsko razstavo v Dolnji Lendavi.

Bizeljsko. Dne 22. februarja 1933. je po mučni bolezni v najboljši moški dobi v 53. letu umrl g. Anton Škof, ekonom z Bizeljskega. Pokojnik je bil daleč naokrog znan in spoštovan. Bil je ugleden posestnik obširne kmetije in vinogradov. Študije je dovršil na meščanski šoli v Celju in nato na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Poleg svoje obširne kmetije, na kateri je skrbno in vzorno gospodaril polnih 26 let, se je udeleževal tudi kot javni delavec. Bil je voljen v odborih v vseh kmetijsko-gospodarskih organizacijah in korporacijah. V odboru vinarske podružnice na Bizeljskem, je sodeloval od ustanovitve l. 1930. dalje; bil je izvoljen za predsednika podružnice. Vsled bolezni je pokojnik lansko leto odložil predsedniško funkcijo. Pokojniku ohranimo blag spomin, svojcem naše sožalje.

Vinarska podružnica na Bizeljskem.

Razno.

Izvoz ameriških trt v tujino. Kmetijsko ministrstvo v Beogradu obvešča z odlokom z dne 8. februarja 1933., št. 7052/II., kr. bansko upravo v Ljubljani, da se zanimajo kupci iz tujine za ameriške trte in ker se pri nas proizvaja več ključev kakor jih naši vinogradniki potrebujejo, se naj ne dela izvozničarjem ameriških trt nobenih ovir.

Vinske tržne cene in vinska kupčija.

Z nastopom lepšega vremena, se je pričela tudi vinska kupčija nekoliko bolj zibati, zlasti v krajih, kjer je vladalo dosedaj popolno mrtvilo. Kaže, da se bo v prihodnjih mesecih tudi v tem oziru obrnilo na bolje, le cene nočejo nikamor kvišku. Temu je mnogo kriv poleg slabega domačega denarnega trga, tudi prav pičel izvoz v tujino, ki je znašal dosedaj iz vse Jugoslavije komaj polovico napram prejšnjim letom.

Morda prinese najnovejša gospodarska zveza s Češko-slovaško kako boljšo izpremembo tudi v tem oziru. Z Avstrijo ni tozadevno mnogo računati vsled strogih uvoznih avstrijskih naredb.

Cene štajerskim belim vinom varirajo, kakor se je na zadnjem vinskem sejmu, dne 7. in 8. t. m. v Ljutomeru poka-

zalo, med 2.75—5 Din. Za prav fina sortirana vina, kakor muškadni silvanec, mali rizling, dišeči traminec, rulandec, so posamezniki zahtevali 5—6 Din. Nižja mešana vina grede po 2.50, pa tudi nižje, tako da se bodo cene na žalost kmalu zenačile z onimi za banatska vina, ki se dobe po 1—1.50 Din.

Dolenjska in sortirana rdeča vina (cvički) se glede cen še najbolj trdno držijo, namreč 3—4 Din povprečno. Iz slabših leg so cenejša. Zaloge tega vina se vidno krčijo, kar je za vinogradnika v teh razmerah prav razveseljivo. **Gč.**

Vinski trg. Bizeljsko 1. 3. 1933. Vinska kupčija je slaba. Od decembra dalje se vinske kupčije sklepajo le na manjše količine vina, očitno le za takojšnjo potrebo. Cenimo, da je že nad polovica lanskega (1932) pridelka vina vnovčena. Cena vinu je od 2.50—3 Din. Niso pa redki primeri, da se proda vino še izpod 2 Din liter, kar je pa le živo zrcalo gospodarske stiske in obupnega položaja našega malega vinogradnika. Vinogradi so dobro prezimili. Delo počiva, ker je še sneg.

Jos. Iljaž.

Plemenska odbira pri štajerski kokoši.

Ing. B. Wenko.

Dne 20. novembra 1930. so se posvetovali v Celju naši živinorejski strokovnjaki in praktični perutninarji o izpremembi veljavnih načel za plemensko odbiro naše štajerske kokoši po telesni obliki in gospodarski vrednosti. Sklepe je pozneje potrdila kralj. banska uprava ter ministrstvo za kmetijstvo. Ta plemenski opis imenujemo navadno **celjski standard** ali pasemski opis štajerske kokoši. **Ta določila so naši štajerski kokoši zelo škodila**, ne toliko zaradi njihove vsebine, kakor zaradi **nepravilnega tolmačenja in nesmotrenega izvajanja**.

Napram prejšnjim določbam za štajersko kokoš so izvršene v glavnem sledeče izpremembe: 1. **Večji poudarek telesne teže**; odrasli petelin naj tehta 2.25 kg, kokoš pa vsaj 1.90 kg. Pri ocenjevanju odpade od skupnih 100 točk, pri petelinu 25, a pri kokoši 20 točk samo na težo. 2. **Močan poudarek teže jajc**. Na težo jajc odpada pri ocenjevanju 14 točk; ravno toliko, kakor na število jajc. 3. **Poenotenje barve**. Štajerka se je dosedaj gojila v rjavi in jerebičarski barvi ter v raznih odtenkih teh barv. Sedaj je ostal le še rjavi tip, z izključitvijo svetlejših odtenkov. Jerebičarski tip pa je dovoljen še do l. 1940.

Da-li so bile te in nekatere druge manj važne izpremembe res posrečene, bo pokazala bodočnost. Nočemo prehitro soditi. Da nam pa je zelo **škodilo nepravilno izvajanje** teh sklepov, je danes povsem gotovo. Škoda je že danes neprecenljiva. Da svarim pred nadaljnjim uničevanjem visokovrednih lastnosti štajerskih kokoši, sem napisal te vrstice. Kar se danes dogaja v tem pogledu, je naravnost nezaslišano. Na ljubo hitrega poenotenja barve perja, nekateri brezvestno uničujejo dragocene gospodarske lastnosti naše kokoši, kakor n. pr. nesnost. Ali mislijo, da bo popolnoma enoten odtenek barve perja nadomestil izpadek 20 in več jajc na leto? Premisliti je treba in rešiti pravočasno, kar se še ni uničilo.

Pri plemenski odbiri štajerske kokoši moramo naravno upoštevati vse predpise standarda glede zunanosti in glede gospodarskih lastnosti, vendar ne gre vsaki stvari ista važnost. Popolne dovrše-

Zakaj se kmet ne organizira, zato, ker drugi tega nočejo.

nosti glede vseh zahtev hkrati itak ne moremo doseči. Pravilno bo torej odbiral le tisti, ki bo znal pravilno presoditi, katera lastnost je važnejša in katera manj važna. Glede prvih, glavnih zahtev, moramo biti neizprosni, druge, manj važne zahteve upoštevamo pa le tedaj, če je to v okviru že izpolnjenih glavnih zahtev brez škode izvedljivo. V naslednjem podam onim perutninarjem, ki si sami glede tega še niso ustvarili svojih smernic ali pa nepravilne, vrstni red onih glavnih stvari, ki jih je upoštevati pri plemenski odbiri:

1. **Zdravje in v glavnem pravilno zgrajeno truplo;**

2. **glavni pasemski znaki** (prepovedan rožnat greben, rumen kljun, kosmata ali rumena noga, pet prstov);

3. **nesnost** (število jajc v času od 1. novembra do 31. oktobra naslednjega leta) naj bo čim večja;

4. **telesna teža** (čim večja teža nad 1.90 kg pri kokoši in nad 2.25 kg pri petelinu);

5. **teža jajc** (čim večja povprečna teža jajc nad najnižjo, ki znaša 55 g, vendar ne nad 65 g);

6. **šopek** (smatramo ga kot značilen znak štajerske kokoši in ga zaradi tega od manj važnih zunanjih znakov upoštevamo v prvi vrsti);

7. **barva perja** (rjava, ne jerebičasta in ne svetlošenična).

Torej še enkrat: šele, ko smo izpolnili zahteve iz prve točke, začnimo z drugo in ko smo to uredili, s tretjo itd.), dokler se ne posreči s trudapolnim, večletnim delom uspeti glede vseh. Kdor bi pa odstranil dobro nesno kokoš zaradi barve perja, je zločinec na našem narodnem gospodarstvu.

Goveji zolj.

Fr. K.

Na razna vprašanja, kako se zatira goveji zolj ali ogrci, ki napadajo posebno mlado živino na paši, opišemo istega nakratko sledeče:

Zolj je podoben mesarski muhi, je črn in tudi krila so temne barve. Truplo je gosto dlakovo, rjavocrnkasto-sivo ter na koncu rumenkasto. Muha se pojavi v poletnem času ob najhujši vročini. Tedaj leže živini jajčeca na kožo pod trebuhom ali pod vratom. Iz jajčec se izležejo ličinke, ki se prejedó skozi kožo na hrbet, kjer se naredi okoli tega vrečica in kožo močno privzdigne ter izgleda, kakor bi bilo pod kožo bobovo zrno. Pri pritisku na hrbet, postane živinče nemirno. Proti pomladi nastanejo nabrekline velike, ličinka na to izleze in pade na zemljo, kjer se zabubi. Čez nekaj tednov izleti zolj, ki napada na paši govejo živino.

Ko izležejo zolji spomladi iz kože, oslabe posebno mlade živali. Pa tudi koža zoljevega goveda nima polne vrednosti.

Slika 11.

Razvoj govejega zolja:

1, 2 in 3 ličinka; 4 buba; 5 zolj.

Tega zajedavca zatirajo nekateri na ta način, da iztiskavajo ličinke, jih poberejo in uničijo. Vendar pa pri tem živali silno trpe. Mazanje z različnimi sredstvi tudi ne zaleže mnogo. Dobro pa je, da dlako okoli nabreklih postrizemo in na to hrbet 2—3krat tedensko dobro namočimo s slano vodo. Nekateri mažejo kožo tudi z vazelino ali z mastjo in večkrat razkužijo bule z jodovo tinkturo.

Priporočamo kmetovalcem, da po teh nasvetih uničujejo govejega zolja, posebno sedaj spomladi, preden odženo živino na pašo.

Izdelovanje sira v domačnosti.

Fr. Pavlica.

Dalje in konec.)

Po izdrobljenju mešamo dalje z navadno kuhalnico še kakih 20 minut, tako da postane zrnje trdeje in dobi na ta način nekako kožico. To spoznamo na ta način, ako vzamemo več zrn v roko, se nam ista ne razmažejo več, ampak so zase samostojna. Ko je torej zrno dobilo svojo trdost, pričnemo prigravati. Prigravanje se vrši na ta način, da postavimo zopet lonec na lahki ogenj ali na štedilnik. Tekom 10 minut moramo ogreti na 42° C. Sedaj nadaljujemo z mešanjem sirnine, da se zrnje osuši, kakor pravimo. To sušenje - mešanje zrnja traja sedaj najmanj dobre ¼ ure. Kdaj je zrnje suho, poznamo na ta način. Zajamemo pest zrnja in ga stisnemo v obliko klobase. Ako se klobasa pri preizkušanju nalahko prelomi, nato pa v dlani pri pritisku razdeli zrno vsaksebi, kakor ribana kaša, je sušenje gotovo. Z mešanjem tedaj prenehamo in pustimo par minut, da se sirnina sesede na dno.

Vso maso v loncu stlačimo sedaj v kolač in sirotko odtočimo. Kolač postavimo na to v oblikovalo. Oblikovalo je enostaven obroč iz dobro pocinjene pločevine, 10 cm visok in 16 cm širok (za sirčke iz 15 litrov mleka). Ko se je sir izoblikoval, ga vzamemo vun in ovijemo v tenko platneno krpo. Pri ovijanju je treba paziti, da ne nastanejo ob straneh gube, sicer ne bo sir enakomeren in gladke kože. Oblikovalo pokrijemo z okroglo deščico, nakar ga obtežimo s kakim predmetom ali celo kamenjem v višini do 10 kg pritiska.

Po ½ uri časa vzamemo sir iz oblikovala; platno iztisnemo, nakar zopet ovijemo in damo ponovno pod utež. Sedaj pa pustimo pod pritiskom do 5 ur časa. Po tej dobi je sir dovolj izprešan, nato ga vzamemo vun, obrežemo nastale gube pri vrhu, kar se čestokrat napravi, nakar ga pustimo brez prtiča preko noči v oblikovalu. Drugi dan sir dobro nasolimo na straneh in po vrhu ter ga postavimo v klet ali shrambo, kjer naj bo 14—16° C toplote.

Sir solimo 3 do 4 dni zaporedoma po vsej površini. Po poteku 5 dni se solnica nekako osuši in povrhu se napravi maža. Gledati je pri tem, da ni sir na presuhem mestu, kajti zorenje sira je v zvezi z vlago. Če je klet presuha, si pomagamo na ta način, da poškopimo od časa do časa desko, kjer je sir položen, pa tudi sir sam s posoljeno vodo. Vsak drugi dan pa ga s krpo, namočeno v posoljeno vodo, podrgnemo, tako da se uravnava maža na povrhu. Preveč maže na siru ne smemo pustiti, sicer bi se nam

Po hrbtu kmeta je že mnogo ljudi zlezlo v nebesa; kmet pa je ostal vedno na zemlji.

zmehčal in pokvaril. Skrbimo, da bo prostor, kjer je sir spravljen, dobro zračen in tudi snažen. Koncem enomesečnega oskrbovanja zadostuje, če se hlebce sira tedensko samo po dvakrat temeljito obriše z vlažno krpo. Tako smo dosegli tekem 2 mesecev, ako smo pravilno ravnali, dozorel sir, ki je za domačo potrebo lahko najboljši. Še boljšega okusa je 3 mesece star sir, pozneje pa postane presuh in izgubi na okusu.

Razno.

Banovinske nagrade za dobre plemenjake. Z namenom, da se preizkušeni starejši biki dobrega porekla čim dlje časa ohranijo za plemo, se že odnekaj delijo vzdrževalne nagrade iz javnih sredstev. Zaradi hude denarne stiske, so se pa v ta namen razpoložljiva sredstva v zadnjih letih morala znatno skrbiti. Nedavno je banovina nakazala na sreska načelstva denarne zaloge za 94 banovinskih nagrad za dobre starejše biki. Vsaka nagrada znaša 500 Din.

Jajca za valjenje. Za letošnje spomladansko valjenje je bilo pri banovini vloženi prošnji za skupaj 21.000 valilnih jajc odbrane štajerske pasme. Ker je na razpolago le okoli 16.000 jajc, strogo predpisane kakovosti, se ni moglo ugoditi vseni prošnji. — Določena rejska središča bodo oddajala jajca v osmih tedenskih pošiljkah vsako sredo, počenši dne 8. marca. Za varen prenos blaga od rejskih postaj do srezov skrbijo sreska načelstva. Tam prevzamejo organizacije ob četrtkih svoje naročeno blago in ga ponesejo najboljše peš domov. Prevoz na vozovih, avtobusih in dvokolesih ni dovoljen. Vsak prevzemnik jajc naj jih pusti pred nasaditvijo en dan počivati. — Sreska načelstva bodo prosilce prihodnje dni obvestila, kdaj se dobijo jajca. Skrbeti morajo na vsak način za potrebne koklje. Ne sme se zgoditi, da bi propadlo dragoceno plemensko blago, ker ni valilk. V sili si je pomagati s purami, ki se k valjenju lahko tudi prisilijo. — Prav razveseljivo je, da so se letos za to akcijo zelo zanimali tudi Belokranjci, ki so doslej stali bolj v ozadju.

Vesela vest za molzne nadziralce pri selekcijskih društvih. Na podlagi zaključkov molzne kontrole v l. 1931., katere smo objavili v 3. številki „Kmetovalca“, je kralj. banska uprava odobrila primerno vsoto za nagrade tem našim pridnim živinorejskim sodelavcem. Za vsako kontrolno enoto je določeno 4 Din; na vsako letoletno kontrolirano kravo pride torej 24 Din. Seleksijska društva prejmejo v kratkem njim odmerjene vsote. Kjer je v l. 1931. deloval samo en molzni nadziralnik, je znesek temu izročiti. Kjer pa jih je bilo več, se znesek pravično razdeli med vse one, ki so v omenjenem letu kontrolirali, in sicer po obsegu dela, ki ga je vsak opravil. To se vrši na sejah upravnega odbora selekcijskih društev in zadržug ob navzočnosti sreskega kmetijskega referenta in odposlanca selekcijske zveze.

Pravila za selekcijska društva. Seleksijsko delo se v zadnjih letih prav hitro razširja. Vsepovsod se osnujejo številne nove selekcijske organizacije, največ društva, ponekod zadruge. Pri tem opažamo pogosto, da osnovatelji nimajo srečnih rok pri sestavi pravil. Videli smo pravila, ki so strokovno zelo nepopolna, dostikrat naravnost v nasprotju z vpeljanimi načeli našega selekcijskega dela. Da se temu nedostatku odpomore, je izdelala kralj. banska uprava na osnovi večletnih izkušenj ravno v naših prilikah vzorna pravila za selekcijska društva, ki bodo natiskana. Pri sreskih načelstvih in selekcijskih zvezah bodo vsem resnim zanimancem brezplačno na razpolago.

Tiskovine za selekcijske organizacije. Banovina stalno oskrbuje vse selekcijske edinice s potrebnimi tiskovinami za

molzno kontrolo in rodovnikarstvo. V vsej banovini se uporabljajo enotni obrazci, ki so vedno brezplačno na razpolago pri selekcijskih zvezah in sreskih načelstvih. Zaenkrat imamo sledeče obrazce: rodovna knjiga krav, rodovna knjiga bikov, dnevnik mlade živine, hlevska knjiga, knjižica za selekcijski odbor in molzno-kontrolni list. Pripravljajo se še: računске preglednice za molzne nadziralce in skočna knjiga; sledi še: izvleček iz rodovne knjige.

Živinarev Glasnik. Pod tem naslovom izhaja v Beogradu že tretje leto strokovno glasilo za perutninarstvo in kuničarstvo, ki ga urejuje ing. Dragotin Grujić. Objavlja članke v cirilici in latinici, pa tudi v slovenščini. V prvi številki letošnjega letnika je objavljen članek gospoda Kajfeža iz Kostela pri Kočevju pod naslovom: „Kdo naj vse gaja našo standard kokoš?“ (Pisec misli s tem našo štajersko kokoš, kateri je bil pasemski opis ali standard nekoliko predrugačen na posebni anketi, ki se je vršila 20. novembra 1930. v Celju.) Iz članka se vidi, da je pisec mnogo čital o perutninarstvu in se tudi sam pridno bavi s to panogo. Način našega perutninarstva od strani kralj. banske uprave mu je pa očitno nepoznan, ker pobija napake in pogrške, ki jih v obče ni. Piscu, ki je sam odličen perutninar, priporočamo, da naj ne črpa izključno iz tuje književnosti, temveč naj stopi v stik z našimi najstarejšimi rejci štajerske kokoši ter s poklicnimi pospeševalnimi činitelji, pa se bo kmalu prepričal, da njegovi očitki niso umestni.

Banovinski prispevki za nabavo plemenjakov. V nekem ljubljanskem dnevniku smo čitali članek o priskrbi plemenske živine, zlasti prasičjega naraščaja. Neznani člankar omenja med drugim, da so svoj čas javne oblasti dokaj žrtvovale za plemensko živino, dočim banovina sedaj ne prispeva ničesar. Ker so ta izvajanja netočna, hočemo našim čitateljem nakratko omeniti, kako banovina skrbi za to važno pospeševalno mero v naši živinoreji. Predvsem naj poudarjam, da v kljub velikemu pomanjkanju sredstev, ki ovira več ali manj vse pospeševalne ukrepe, dosedaj še niti ena utemeljena prošnja za plemenjaka ni bila odklonjena. Jasno pa je, da mora banska uprava postaviti gotove pogoje glede kakovosti blaga, ki se sme kupiti, kakor tudi glede načina in dobe plemenske uporabe. Pomisliti je, da gre tu za javna sredstva, torej sredstva skupnosti in se nikakor ne sme dopustiti, da bi se ta denar trošil brez pravega nadzorstva. — Banovina prispeva k nabavi prvovrstnih bikov za selekcijske organizacije, pa tudi revnejšim občinam olajša nabavo po zakonu predpisanih bikov. Vsako leto dvakrat razdeli med prosilce dobre plemenske merjaščke po zelo znižani ceni. Tudi na perutninarstvo, ki je izredno važna pridobitvena panoga, ni pozabila; po izredno znižani ceni so na razpolago spomladi valilna jajca, a jeseni plemenski petelini in jarčke naše odbrane domačegrudne štajerske kokoši. Domala vse potrebne žrebce v banovini vzdržuje banovina, bodisi v lastni režiji, bodisi, da jih daje brezplačno v razne okolišje. — Kdorkoli želi natančnejša pojasnila in nasvete, jih lahko vsak čas brezplačno dobi pri pristojnem sreskem kmetijskem referentu.

Ing. W.

Konjerejci v srezu M. Sobota zahtevajo „Noniusa“.

Dr. Šerbec.

Na anketi kmetijskih in živinorejskih organizacij ter konjerejcev dne 12. februarja 1933. v Murski Soboti, je bilo soglasno sklenjeno, predlagati, da se belgijski konj čim preje črta kot priznana pasma za tukajšnji okoliš.

Belgijsko pasmo so nam pred vojno vsilile vojaške oblasti, ki pa je potem v vojski popolnoma

Kadar bo sila najhujša, takrat bo kmet vedel, da je v organizaciji moč.

odpovedala. Odpovedala je tudi kot kmetski konj, ker je premalo vzdržan, občutljiv, slab v kopitih, poleg tega pa požrešen. V sosednji Avstriji, kamor smo poprej prodajali naša žrebeta in konje za dober denar, so že leta 1925. črtali belgijca kot oficijelno priznana pasmo. Tako nimajo naša žrebeta več kupca.

Zato se naj v nadalje nakup dragih belgijskih plemenjakov opusti, namesto njih pa se naj v naš okoliš postavi letno po več žrebcev „Noniusa“, da se iz tukajšnjega konja po malem vzgaja potom novih plemenjakov boljša, našim prilikam in klimatičnim razmeram bolj prikladna konjska pasma.

Po možnosti se naj tudi sedanje banov. plemenske žrebce zamenja z „Noniusi“.

Trditev, da bi prememba pasme dovedla do gošpodarske katastrofe, v našem primeru ne drži, ker je ta že tu. Za našega debeluharja ni več kupca, in to celo za dunajsko klavnico ne več.

Tukajšnji prejšnji konj, poznan in cenjen daleč po svetu, pod imenom **Medjimurec**, je z uvoženimi belgijskimi plemenjaki uničen, tako da se ga ne da več rešiti. Predolgo bi trajalo, ako bi se ga hotelo obnoviti s selekcijo.

Zato zahtevamo, da se uvede v našo krajino „Noniusa“, kot priznanega najboljšega kmetskega konja, posebno, ker je plemenski material doma v državi in ne bi bilo potrebno več uvažati dragih belgijskih žrebcev.

Razno.

Konji v ameriškem kmetijstvu. Letošnja septemberska številka „Hrvatskega zadrugarja“ objavlja po čikaškem češkem listu „Vek rozumu“ zanimiv najnovejši pojav iz življenja ameriških kmetovalcev. Pozornost vzbuja predvsem, pravi list, da se na polju vidi manj traktorjev, medtem ko raste število konj, ki so jim že prerokovali popolno propast. Vzrok temu pojavu tiči v tem, da so farmerji prišli do spoznanja, da je pri sedanjih nizkih cenah njihovih proizvodov prehrana in vzdrževanje konj cenejše nego nabava pogonskega materiala za stroje. Kot posledica tega so konjske cene porastle in se je tudi zvišalo število konj. Zaradi te izpremenjene situacije, so nastopili boljši časi za jermenarje, veterinarje in podkovače. Pa tudi kovači imajo polne roke posla s popravilanjem starih, že zarjavelih kmetijskih strojev, ki so jih privlekli zopet na dan. Tako je kriza temeljito izpremenila dosedanje pojme v tem pogledu. Ene uničuje, druge dviga po stari, resnični izkušnji: vsaka dobrina ima tudi svojo slabo stran in vsako zlo tudi svojo dobro stran. V.

O domačem kostanju.

Ing. Viktor Novak.

Gotovo je opazil že marsikdo izmed starejših ljudi, ki so jim gozdovi pri srcu, da domači kostanj polagoma izginja s pobočij našega gričevja. Kjer nas je včasih vabilo to košato in koristno drevo v svojo senco, najdemo danes le panje posekanih dreves. Dostikrat še teh ni več. Na njih mestu vidimo, ako gre dobro, posajeno mlado smreko, ponavadi pa se šopiri tam le kak borovec samosevec, kako rogovilasto grmovje ali prešeren plevel.

Poglejmo, kako in zakaj je do tega prišlo, kako učinkuje ta izprememba na naše gozdno gospodar-

stvo in kaj bi bilo treba ukreniti, da se prepreči gošpodarska škoda.

Kratek pogled na polpreteklo zgodovino kostanjevih gozdov nas bo poučil, da se s strogimi oblastvenimi naredbami ne da mnogo doseči, če ne uvidijo gozdni posestniki sami, kaj jim je v prid in korist.

V prvih letih med vojno je začelo zelo primanjkovati čreslovine za strojenje kož. Uvažati je ni bilo mogoče iz tujine, ker so bile meje zaprte. Takrat so začeli v veliki meri izkoriščati kostanjevino in iz nje izdelovati potrebna strojila. Povpraševanje po kostanjevem lesu je rastlo vedno bolj. Sekira je začela peti v kostanjevih gajih tako glasno, da se je bilo bati, da bodo popolnoma zatrli to plemenito drevo. Oblastvo je uvidelo, da tako ne more iti dalje. Izdalo je l. 1916. naredbo, po kateri je moral vsakdo sekanje kostanja prijaviti. Sekati se je smelo le v dobi od 1. oktobra do 1. aprila. Za kostanjeva drevesa izven gozdov pa ti predpisi niso veljali. L. 1917. je avstrijsko kmetijsko ministrstvo to naredbo ukinilo in jo zamenjalo s strožjo, veljavno tudi za kostanj, ki ni stal v gozdih. Odrejeno je bilo, da mora vsakdo zasaditi toliko kostanjevih drevesc, kolikor jih je posekal. Za neposlušne so bile v tej naredbi predvidene visoke kazni do 5000 kron ali zapor šestih mesecev. Tik pred uedinjenjem l. 1918. so bili ti predpisi še poostreni.

Naredbe med vojno niso dosti zalegle. Po uedinjenju so bili ti izredni predpisi ukinjeni. Kostanj so smeli zopet sekati, kakor vsako drugo dreve. Te prostosti so se posluževali z veliko vneto razni prekupčevalci, katerih število je raslo po vojni, kakor rastejo gobe po dežju. Kostanja niso prodajali le tvornicam strojil, ampak tudi za brzojavne drogove. S tem se je uničevalo dreve v najboljši rasti in oblastvo je moralo poseči zopet po prepovedi, s katero se zabranjuje sekanje domačega kostanja v dobi rasti, to je od 1. aprila do 30. oktobra.

Ker so se sekale ogromne množine zrele in do-raščajoče kostanjevine, so skušali za l. 1923. dognati vsaj približno, koliko je kostanjevega lesa v naših gozdih in koliko se ga je v tem letu posekalo. Po cenitvah se je moglo sklepati, da se poleg lesa, ki sproti prirašča na leto, seka letno približno ena dvajsetina vse kostanjevine, ki raste na ozemlju sedanje Dravske banovine. Ako je ta cenitev zanesljiva, bi izginilo iz naših gozdov vse kostanjevo dreve v 12. letih, če bi se sekalo nadalje v taki meri kakor leta 1923.

Nastopile pa so pozneje ovire, ki so nekoliko zadržale prekomerno izkoriščanje kostanja. Izvozne carine so otežkočale prevelik izvoz v tujino. Nekaj je pomagala tudi prepoved sekanja v dobi, ko je drevo v soku. V letih konjunktore, ko se je tudi drugo dreve prodajalo po visokih cenah, se je kostanju nekoliko bolj prizanašalo. Tudi denarni krizi zadnjih let je pripisati, da se je izraba za spoznanje prekinila. V boju za obstanek pa so kostanju pripomogli pri nas največ oni gozdni posestniki, ki niso posekali v svojih gozdovih vsega kostanjevega drevja. Imeli so za to različne vzroke. Nekateri so potrebovali kostanjevino za domače potrebe, drugi so pričakovali boljših prodajnih razmer, tretji pa so uvideli velike in številne koristi, ki jih donaja ta dre-

Bič, ki je stoletja tepel kmeta, se še danes pozna, ker kmet ni organiziran.

vesna vrsta, in so zaradi tega z njo posebno varčevali.

Vsekakor so se zaloge kostanjevine v gozdih prav pomembno skrčile. Najbolj občuten udarec za naše gozdno gospodarstvo pa je bilo dejstvo, da se posekani kostanjevi gozdovi niso povsod pomladili in da se ni zadosti skrbelo za nov kostanjev zarod. Nimamo le manj zrelih kostanjevih gozdov, kakor pred 20. leti, temveč tudi mladih kostanjevih nasadov ni več tam, kjer so stali prej stari kostanji.

(Dalje prih.)

Razno.

Pozor gozdni posestniki! V banovinski gozdni drevsnici v Murški Soboti so še na zalogi prvovrstne, krepke sadike sledečih vrst: rdeči hrast za 100 kom. 15 Din, domači oreh (izbrane tenkolupinaste sorte) za 100 kom. 200, črni oreh za 100 kom. 100, akacija za 100 kom. 10, ameriška jesen za 100 kom. 11, kanad. topol za 100 kom. 25, bor, beli (gozdni), za 100 kom. 7, smreka, presajena, 4 letna, za 100 kom. 10 Din. Naročila naj se nemudoma pošljejo **sreskemu šumarskemu referentu v Murški Soboti.**

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 32. Domenil sem se z deklo, da bo ob določenem času nastopila službo pri meni. Sedaj pa iste noče nastopiti. **Ali morem prisiliti služkinjo, da nastopi službo?** (A. S. v F.)

Odgovor: Ako kmetški posel noče nastopiti brez zakonitega razloga dogovorjene službe, ga morete potom pristojnega župana prisiliti, da pride takoj na delo. Stroške za privedbo nosi gospodar. Take predpise imajo vsi poselski redi za bivšo Kranjsko, Štajersko in Koroško. Določba samanasebi je pa nekam nesodobna. Zato je bolje v takem primeru odstopiti od pogodbe in si poiskati drugega posla. Če ste dali aro, jo smete nazaj zahtevati; ravnotako Vam pripada odškodnina za nastalo škodo. O takih primerih sodijo župani le prvih 30 dni po prestopu službenega razmerja, pozneje pa okrajno sodišče. V Vašem primeru prične teči ta doba z onim dnem, ki je bil določen za nastop službe.

Dr. G.

Vprašanje 33. Koliko časa mora posestnik imeti v bolezenski oskrbi kmetškega posla? (F. S. v K.)

Odgovor: Po kranjskem in štajerskem poselskem redu štiri tedne. V tem času je treba skrbeti za prehrano, zdravnika in zdravila. Stroške, povzročene po bolezni, sme gospodar odbiti od zaslužka posla le tedaj, če je posel sam zakrivil bolezen, sicer pa ne.

Dr. G.

Vprašanje 34. Sosed je vozil po moji parceli na svojo; prva leta je vprašal, pozneje nič več in to slednje traja že okrog 30 let. Pred 4 leti sem ga opozoril, da ne sme voziti po parceli. Nehal ni, le drugo smer je ubral. **Po kolikem času se priposestvuje pravico do vožnje?** (I. O. v K.)

Odgovor: Vaš popis kaže, da si je sosed priposestvoval pravico vožnje, to je služnost v korist svoje zemlje. Če je poteklo že točno 30 let, odkar ni več vprašal za dovoljenje, boste težko preprečili izvrševanje voženj. Dejstvo namreč, da na Vašo prepoved voženj ni opustil, temveč le prestavljal pot, dokazuje, da se sosed svoji pravici noče odreči. Lahko pa obstoje okolnosti, ki utegnejo stvar preobrniti. Toda, če ga niste nikdar ustavljali, bo teh okolnosti malo. Mogoče tudi nobene. Ponašanje lastnika namreč, ki brez ugovora pusti, da drugi vozijo po njegovem svetu, sodišče razlaga dostikrat kot molče ustanovljen dogovor, da se sme voziti. Vaš primer ne daje veliko upanja, da bi se tega bremena iznebili. Pač pa sosed s

preložitvijo ne sme delati večje škode in mu lahko odkažete morebiti staro smer ali kakšno novo, če ta zanj ne bo dosti nerodnejša. — Ako se s 30 letno posestjo pridobi pravico po tujem hoditi ali voziti, se vendar lahko isto kaj hitro izgubi. Ako namreč lastnik obremenjenega zemljišča prepove hoditi ali voziti, pa se tej prepovedi upravičenec pokori nepretrgoma skozi tri leta od prepovedi dalje, tedaj se po taki dobi izgubi pravico. Da se je ne izgubi, se mora torej pot uporabljati v kljub prepovedi; zaradi končnoveljavne razjasnitve pa se je obrniti na sodišče. Na podlagi sodbe se služnost lahko vknjiži in se takoj najtrdneje zagotovi mirno uživanje pravice.

Dr. G.

Vprašanje 35. Moj sosed že preko 30 let mirno in nemoteno ter v dobri veri uživa kos sveta, ki je po mapi moj. Ker sem mnenja, da sveta nazaj ne bi mogel dobiti, mi je za to, da bi istega najceneje odpisal. **Kako najceneje izvedem odpis sveta, ki ga je sosed priposestvoval?** (F. Z. v P.)

Odgovor: Lastnino nepremičnine ali dela je sosed pridobil s tridesetletno mirno in pošteno posestjo. Če je ta čas užival svet brez sile in zvižaje, ga ne boste mogli več pregnati, četudi ste Vi odrajtavali davek. Odločilen pomen imata posest in poštenost sosedu. Škoda je, da se Vi ali Vaš prednik nista pravočasno zmenila za sporni kos sveta. — Glede odpisa bo najbolje obvestili katastrsko upravo, v čije območju leži zemljišče. Spomladi ali poleti bo uradni geometer na parceli zabeležil izpremembo meje, pa bo stvar v redu. Ako pa je del sveta zelo znaten, boste morali dovoliti, da ga sosed odpiše. Javite mu, da ste pripravljeni podpisati izjavo. Stroškov ne morete imeti drugih kot za pot k podpisu. Stvar pa uravnajte sporazumno s sosedom.

Dr. G.

Vprašanje 36. Ali more kmetovalec zahtevati, da se mu izplača od izkupička občinskega lova znesek, ki mu po velikosti posestva pripada in kako se mora v tej zadevi postopati? (F. T. v L.)

Odgovor: Po lovskih zakonitih predpisih, ki veljajo za Vaš kraj, mora občina koncem vsakega upravnega ali zakupnega leta razdeliti vsakoletni čisti dohodek občinskega lovišča med zemljiške posestnike. Običajno občine zakupnin od lova ne razdeljujejo, temveč ostane zakupnina v občinski blagajni za potrebe občin. Če pa kdo izredno zahteva delež, ki mu po lovskih zakonih pripada od zakupnine po površini njegovega zemljišča, mu bo zahtevano težko odreči.

Ing. A. Š.

Vprašanje 37. Kako ozdravim počrneli jabolčnik? (A. D. v K.)

Odgovor: Jabolčnik, ki Vam je počrnel, pretočite in pri tem močno prezračite. Če ima jabolčnik premalo čreslovine (tepkovec n. pr. je ima navadno dovolj), mu pri tej priliki dodajte 5 gramov čreslovine na 1 hl. Posledica pretakanja, zračenja in dodatka čreslovine bo, da bo jabolčnik še bolj počrnel. Čez 10 dni čistite tako počrneli jabolčnik z želatino, ki je vzemite na 1 hl 12—15 g. Kako se dodaja čreslovino in kako se čisti z želatino, o tem najdete obširna navodila v strokovnih knjigah, n. pr. v knjigi Skalicky: „Kletarstvo“. Želatino in čreslovino (tanin) si lahko nabavite pri Kmetijski družbi ali v drogeriji. Dva do tri tedne po čiščenju z želatino jabolčnik ponovno pretočite in ga zmerno zažepajte, t. j. na 3—4 hl vsebine zažgite eno azbestno žvepleno trščico. Če jabolčnik vsebuje premalo kisline in je največ to vzrok počrnenju, potem ga zrežite (zmešajte) s kislejším jabolčnikom ali mu dodajte na 1 hl do 50 g vinske kisline ali citronove kisline, ki jo tudi dobite v drogeriji.

F. V.

Vprašanje 38. Ali smem brez škode jemati cepiče od mladih, še nerodnih trt-cepljenk, ali od trsov, ki so bili lani na zeleno cepljeni? (A. D. v K.)

Kjer je volja, je tudi zmaga.

Odgovor: Od mladih, še nerodnih trt cepljenk ali mladih na zeleno cepljenih trt ne jemljemo cepičev za nadaljnje cepljenje, ker še ne vemo, ali je dotična trta podedovala rodovitnost ali ne in ker so cepiči od mladih še nenosnih trt večinoma nerodovitni. Danes pa pri razmnoževanju v trte velja izredno važno načelo, da jemljemo cepiče le od selekcioniranih, to se pravi od odbranih takih trt, ki se odlikujejo po že prikazani redni dobri rodovitnosti in povrhu še po lepih popolnih grozdih z enako velikimi jagodami ter po primerni tvorbi lesa.

F. V.

Vprašanje 39. Tukaj mi priporočajo in hvalijo najranejšo grozdno sorto, ki se imenuje „Biser iz Csabe“, ki je pa ne poznam. Prosim, opišite vse podrobnosti o namizni grozdni sorti „Biser iz Csabe“? (F. K. v O.)

Odgovor: Biser iz Csaba (izg. Čaba) je zares od vseh sort pri nas najzgodnejša namizna grozdna sorta. Vzgojili so jo na Madžarskem, od koder se je zadnje čase zanesla tudi v naše kraje. Grozdje „Biser iz Csaba“ dozoreva tekom meseca avgusta, v ugodnih letih in legah pa že koncem meseca julija. Ker tako rano dozori, se grozdje lahko in drago prodaja, kajti v avgustu nimamo še nobenih drugih tako zgodaj zorečih domačih namiznih sort za trg. Priporočljivo je, „Biser iz Čaba“ cepiti na močno rastoče podlage, ki jim les rano dozori. Zemlja naj bo čim najbolj hraniva, sicer jo je treba redno in močno gnojiti. Za zemlje z malo apna je dobra podlaga riparia portalis, sicer pa prav dobro uspeva na raznih križankah berlandieri × riparia Kober, Teleki in od teh najboljše na 8B. „Biser iz Csaba“ daje ne samo najranejšo fino namizno grozdje, ampak tudi izvrstne prve rane mošte in rana mlada vina. Trta „Biser iz Csaba“ raste krepko, rozge so rdečkasto barvane. Listi so temnozeleni, na zadnji strani rdečkasto žilnati. Grozdi podolgovati in rahli, jagode okrogle, rumenkasto zelene, ki na sončni strani zrjavijo. Grozdje je zelo sladko in izvrstnega muškatega okusa. Jagode so trdomesnate in zaradi tega dobro prenašajo prevoz. Ocvete dobro. Grozdje je tudi precej odporno proti gnilobi, nadlegujejo ga pa izredno ptiči, ose, sršeni i. dr. žuželke. More se vzgajati tudi na špalirjih (latnikih ali brajdah). Za naše razmere „Biser iz Csaba“ zaradi izredno zgodnje zrelosti in izvrstnega okusa grozdja prav posebno priporočamo. Najdemo ga kot posamezno trto tu in tam tudi pri nas. Če ni na pravi podlagi, v dobri zemlji, če je pravilno ne obrezujemo in zemlji krepko ne gnojimo, tedaj le malo rodi. Naj bi se o njej izjavili še drugi imetniki te sorte in strokovnjaki.

F. V.

Vprašanje 40. Imam polovnjak starega vina letnika 1931., ki mi je pričel sedaj vnovič kipeti. Kako preprečim kipenje starega vina? (C. J. v O.)

Odgovor: Zrahljajte večno, da ne bo sod pretrdo zabit ter pustite, naj vino mirno pokipi, dokler se samo zopet ne umiri in skrbite, da se klet, oziroma prostor, v katerem se to vino nahaja, rajše bolj segreje nego shladi, da je toplina za uspešno vrenje primerna, t. j. nad 15° C, a ne izpod 10° C nad ničlo. Po dokončanem kipeњу pretočite vino v snažen sod. Gč.

Vprašanje 41. Imam že sedem mesecev šestletno kobilo, ki je na videz zdrava, rada je in pije, ki se pa močno poti, po mojem mnenju celo preveč. Če jo sprevodim, se posuši; ko pa stoji v hlevu, postane čisto mokra od potenja, po dlaki se ji nabere siva, mrzla rosa, četudi imam okno odprto in skrbim za zračenje. Kako bi se dalo potenje pri kobilih odpraviti? (A. V. v K.)

Odgovor: Povečano potenje nastopi pri zdravem konju — splošno rečeno — takrat, če pojačamo dražljaje, ki izzivajo naravno (fiziološko) potenje. Taki dražljaji so: izdatno delovanje mišic, t. j. pregibanje, razburjanje, zadržavanje, oz. prebivanje v topli okolici, slednje posebno takrat, če je zrak vla-

žen in konjeva dlaka dolga in gosta. V opisanem primeru bi prišlo zlasti slednje v poštev. Vaš konjski hlev je ali sampo-sebi vlažen ali je pa le zrak v njem prenasičen z vodno paro, kar se dogaja posebno takrat, če je za konje dodeljena staja v govejem hlevu, v katerem imajo ponekod napravljen tudi še oddelek za svinje. Če ni v takem hlevu poskrbljeno za zadosten odtok gnojnice ter za temeljito zračenje (ventilacijo), postane zrak v njem zadušen in soparen in se iz sopare delajo vodne kapljice po stropu, stenah, pa tudi po dlaki onih živali, ki imajo iz kakršnegakoli vzroka dolgo in gosto dlako. Pri konju so nenavadno močno potenje opazovali tudi po krmljenju z bučami, z večjo množino sirovega sladkorja in melase. Kateri od navedenih vzrokov deluje na povečano potenje v Vašem primeru, Vam ne bo težko razsoditi. Ko ugotovite vzrok potenja, ne bo istega težko odpraviti s tem, da odstranite na primeren način one opisane činitelje, ki predstavljajo dražljaje za povečano potenje. Seveda velja vse to le za zdravega konja. Vse kaj drugega pa je, če je konj bolan. Imamo namreč celo vrsto bolezni, katerih znak (simptom) je med drugimi tudi povečano potenje, ki nastopa ali po vsem telesu ali pa le po nekaterih ostro omejenih njegovih delih.

Dr. V.

Vprašanje 42. Zakaj se mleko prismoči? (B. K. C.)

Odgovor: Mleko se rado prismoči, če ga kuhamo v pokvarjeni ali v nečisti posodi. Na razbitih mestih posode se vseda kazejin, ki povzroča pripečenje mleka. Kaj rado se pripeče mleko tudi, ako ga segrevamo na premočnem ognju, zlasti na plamenu. Mešanje večernega mleka z jutranjim ali kuhanje starejšega mleka, je tudi vzrok tej nepriliki. Nekateri gospodinje dodajo mleku pri kuhanju kosček sladkorja, dobro pa je tudi isto med kuhanjem mešati.

P.

Vprašanje 43. Služkinja je v moji odsotnosti skuhalo 10 kg voska v nepocinjeni pločevinasti posodi, vsled česar ima sedaj vosek temnosivo barvo. Kako popravim pokvarjeni vosek? (F. P. v P.)

Odgovor: Vosek, ki ga talimo v pocinkani posodi, dobi od cinka sivo barvo. Cinkovo spojino, ki pride pri tej priliki v vosek, moremo odstraniti, ako ga nanovo raztopimo in dobro premešamo v vreli vodi, ki ji previdno po kapljicah prilijemo malo množino žveplene kisline. Tako očiščen vosek pa ni poraben za izdelovanje satnic, ker se jih čebele zelo nerade lotijo in matica se iz takega voska izdelanega satja ogiblje. Zato je najbolje, da pokvarjeni vosek prodamo svečarju.

I. V.

Vprašanje 44. Kako se kapuni in ali se to izplača? (I. V. v H.)

Odgovor: Kapunjenje je jako staro in čislano. Že v davnih časih so se Kitajci na to dobro razumeli. Mlade petelinčke so skupili. Meso takih skupljenih petelinčkov je jako okusno in temu primerno drago in iskano. O Veliki noči se plačuje za mlade kapune tudi do 40 Din za kg. Posebno tedaj, ako so pitani in lepo rejani. Kake posebne nege kapunom ni treba, razen, da se jih proti koncu, to je kake tri tedne, preden se jih proda, dobro opita in drži zaprte, da se preveč ne gibajo. S tem pridobe na teži. Pretekli Božič so se v Ljubljani prodajali prvovrstni kapuni po 25—28 Din za kg žive teže. Kako se kapuni, je težko opisati, ampak se mora to videti in je potem lahko izvršiti. Vprašajte domačega živinozdravnika, kako se to dela. Mogoče ve to kak sosed ali sreski kmetijski referent. Ako pa pridete v Ljubljano, Vam to v naši valilni centrali v Vižmarjih radi pokažemo. Zavedajte se tega, da je po kapunih veliko povpraševanje, kar je vsekako v korist našemu perutninarstvu.

G.

Vprašanje 45. Rad bi signiral (zaznamoval) pitna jajca in jih tako prodajal. Ali lahko to sam napravim ali moram imeti za to dovoljenje in kje se isto dobi? (F. J. v S.)

Kjer je zmaga, tam je bilo potreba mnogo truda.

Odgovor: Za signiranje jajc ni potrebno nikakega dovoljenja. Ako imate večje perutninarsko podjetje, oziroma redite več kokoši, prinesete njih jajca na trg. Jajca naj bodo opremljena z Vašim žigom, datumom, kdaj je bilo jajce izvaljeno in teža jajca. Opozarjamo Vas, da pitna jajca ne smejo biti starejša od treh dni. Zaradi tega, ako hočete ta način konsuma jajc vpeljati, stopite v stike s kako večjo specerijsko ali delikatesno trgovino, kavarno, zajtrkovalnico, ki bi naj imele na vidnem mestu opozorilo, da se dobe vedno sveža pitna jajca. Na ta način bo občinstvo spoznalo vrsto konsuma in obenem Vaše perutninarsko podjetje. Opozarjamo Vas, da je sedaj čas za to. Posebno za športnike so sveža jajca koristna hrana. To je treba izrabiti, in sicer kmalu. Žig kakor tudi datum na jajcih morata biti pritisnjena s kemičnim mastilom, ki se ne da izbrisati, niti se ne zamaže. Važno je pri tem, da so jajca res sveža in da so čista ter niso umita. Na to morate posebno paziti. Vsaka prevara v tem oziru zelo škoduje. Preden izročite jajca v trgovino, jih dobro pregledajte in osvetlite proti luči, da se prepričate, da niso pokvarjena.

G.

Naši člani.

† **Anton Lapajne.** Dne 28. februarja t. l. je umrl na svojem domu v Škofji Loki v pokojeni pisarniški ravnatelj g. Anton Lapajne. Pokojnik je bil rojen 16. junija l. 1861. v Vojskem nad Idrijo. Študiral je na realki v Idriji in na učiteljski v Ljubljani. Služboval je 12 let kot učitelj, odnosno šolski ravnatelj v Ribnici, nad 30 let pa kot prefekt in upravitelj na kmetijski šoli na Grmu. Izredno se je zanimal zlasti za čebelarstvo, kateri predmet je poleg ostalih tudi poučeval. Kmetijska družba se ga bo vedno s hvaležnostjo spominjala, ker je mnogo storil posebno kot tajnik za procvit kmetijske podružnice v Novem mestu, katero je tako vzorno vodil, da je štela v njegovih časih celo do 900 članov. Družbeni član je bil blagopokojnik od l. 1896. do l. 1923. Možu-poštenjaku bo di ohranjen trajen spomin, preostalim pa naše iskreno sožalje!

Prelat msgr. Tomo Zupan je obhajal 14. marca t. l. na Okroglem pri Kranju železno sv. mašo. Kmetijska družba preč. gospodu prelatu iskreno čestita ter se ga s hvaležnostjo spominja, ker ima tudi na polju kmetijstva mnogo zaslug in je včlanjen pri njeni podružnici v Naklem že dolgo vrsto let. In tudi letos, ko se je Kmetijska družba preosnovala v drugo, je gospod prelat izpolnil svojo člansko dolžnost. Gospodu jubilaru želimo iz srca, da bi ga Bog ohranil še dolgo vrsto let pri najboljšem zdravju!

Kmetijsko-šolski vestnik.

Kmet. gospodinjski tečaj v Preski je priredil dne 5. t. m. okusno urejeno razstavo izdelkov tečajnic.

Sadjarski tečaj se je vršil od 6. do 9. t. m. v Kamniku.

V kmetijsko šolo kr. fonda sta bila sprejeta dva učenca iz Dravske banovine. Imena bomo priobčili prihodnjič.

Tečaj za travniške pomočnike v Sv. Jurju ob j. ž. koncem meseca marca je odobren. Iz vsakega sreza bo sprejet v tečaj en kmetovalec. Tečaj bo čisto brezplačen.

Kmetijsko-gospodinjsko šolstvo Dravske banovine. V banovini sta dve banovinski gospodinjski šoli, ki trajata eno leto, in sicer v Sv. Jurju ob j. ž. in v Mali Loki na Dolenjskem. Poleg teh dveh delujejo še privatne gospodinjske šole z več ali manj kmetijsko-gospodinjskim značajem: v Kranju, Repnjeh pri Vodichah, Šmihelu pri Novem mestu, Št. Jerneju na Dolenjskem, v Ptuj, Mariboru in v Ljubljani dve (Marijanišče

in dr. Krekova gospodinjska šola). Slednja je sicer meščansko-gospodinjska šola, ki pa prireja letno tudi tromesečne kmetijsko-gospodinjske tečaje za kmetijska dekleta iz ljubljanske okolice. Vse naštetje šole so celoletne. — Povprečen letni vpis znaša 180. Kmetijska družba je doslej vzdrževala kmetijsko-gospodinjsko šolo v Marijanišču, odslej bo šolo vzdrževalo Marijanišče samo. Tej šoli je bil doslej priključen tudi dvoleten kmet.-gospodinjski seminar, v katerem so se izobraževale kmet. gospodinjske učiteljice. Večina teh učiteljic je izšlo iz tega seminarja. Odslej bo prirejela kr. banska uprava sličen seminar na eni izmed obeh banov. kmet. gospodinjskih šol. —

Privatne kmet.-gospodinjske šole so dobivale doslej podporo od kr. banske uprave. — Poleg imenovanih kmetijsko-gospodinjskih šol deluje na teritoriju banovine sedem garnitur potujočih kmet.-gospodinjskih tečajev, ki trajajo po tri mesece. Vsaka garnitura ima komplet kuhinjski in ves ostali potrebni inventar (šivalni stroj, štedilnik, omare, porcelanaste posode za 20—30 oseb, steklene posode, lončene posode, nekaj učil in najpotrebnejših knjig) in dve učni moči: voditeljico in pomočnico. Od zunanjih sodelavcev prihaja v tečaj le banovinski sreski zdravnik, ban. sreski kmet, referent in kak jurist, ki predavajo higijeno, oziroma zdravstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo ter privatno pravo. — Letno se vrši 21 kmet. gospod. trimesečnih tečajev, ki jih obišče letno okoli 420 kmetijskih deklet. Kr. banska uprava izdaja letno za kmet. gospodinjsko izobrazbo v celoti 600.000 Din, ker je treba vzeti v obzir tudi izdatke za gospodinjsko-nadaljevalne šole.

Potujoča kmetijska šola pride v Dravsko banovino, dne 1. junija t. l., in sicer v Ljubljano. Od tu krene po banovini po tem-le redu: Ljubljana, 1.—2. VI., Škofja Loka 3., Kranj 4., Tržič 5., Lesce 6., Jesenice 7., Kranjska gora 8., Bohinjska Bistrica 9., Vrhnika 10., Logatec 11., Rakek 12., Grosuplje 13., Dobropolje 14., Velike Lašče 15., Ribnica 16., Kočevje 17., Višnja gora 18., Trebnje na Dol. 19., Mokronog 20., Novo mesto 21., Črnomelj 22., Metlika 23., Brežice 24., Videm-Krško 25., Sevnica 26., Laško 27., Celje 28., Sv. Jurij 29., Rogaška Slatina 30., Poljčane I. VII., Pragersko 2., Ptuj 3., Ormož 4., Središče 5., Dolnja Lendava 6., Ivanjkovci 7., Ljutomer 8., Slatina-Radenci 9., Gornja Radgona 10., Murska Sobota 11., Hodoš 12., Maribor 13., Ruše 14., Vuhred-Marenberg 15., Dravograd-Meža 16., Prevalje 17., Slovenjgradec 18., Šoštanj, Topolšica 19., Šmartno ob Paki 20., Litija 21., Domžale 22. in Kamnik 23. VII. 1933. Tu se razstava zaključuje. Tega voznega reda se pod nobenim pogojem ne more več menjati. Na razstavo opozarjamo kmetovalce že sedaj.

Razno.

Vabilo k ustanovnemu občnemu zboru Zveze absolventov kmetijskih šol Dravske banovine, ki bo v nedeljo, 2. aprila 1933. ob 10. uri dopoldne v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Novi trg 3. — Spored: 1. Poročila o delu pripravljalnega odbora. 2. Čitanje in sprejetje pravil. 3. Vabilo začasnega širšega odbora. 4. Določitev kraja in časa prve redne članske skupščine. 5. Sklepanje o poslovanju. 6. Predlogi in slučajnosti.

Za pripravljalni odbor:

Tone Bantan, l. r

Alotzij Miklavec, l. r.

Kmetijske službe. Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino daje nasvete in navodila glede kmetijskih služb svojim članom. Večji posestniki in sorodni kmetijski obrati, ki potrebujejo nameščence kmetijske stroke, se lahko obrnejo na tajništvo omenjenega društva (**kmetijski referent v Kranju**). Društvo bo skušalo po svojih močeh pomagati vsem zanimancem.

Blagoslov božji spremlja samo onega, ki z vedrim čelom in zaupanjem v bodočnost, zre življenju nasproti.

VNOVČEVALEC

Koristna naložitev denarja.

Na Kmetijsko družbo se obračajo nekateri člani da nasvete glede razpoložljivega denarja in zato jim sporočamo sledeče:

Kmetijska družba potrebuje ravno sedaj spomladi, predvsem za nakup modre galice, ki jo mora plačati v naprej, velike vsote. Nekateri člani pa imajo že nekaj let pri družbi naloženi denar, ker uživa Kmetijska družba pri njih največje zaupanje. Denar se jim obrestuje kakor pri drugih denarnih zavodih, na zahtevo ali ob potrebi jim je pa kapital tudi takoj na razpolago.

Priporočamo članom, ki imajo razpoložljiva sredstva, da se tudi topogledno poslužijo Kmetijske družbe kot svoje ustanove.

Dobava modre galice.

Že dolgo vrsto let dobavlja Kmetijska družba svojim članom modro galico za škropljenje trt proti peronospori. Vso potrebno galico izdeluje v državi tvornica „Zorka“ v Subotici po načinu tvornice v Ustju na Češkem, katera slednja je našim starejšim vinogradnikom gotovo še v spominu. Na ta način se je naša država osamosvojila, da krije vso potrebno množino galice doma.

Kmetijska družba nastopa topogledno kot najmerodajnejša nakupovalka in dobaviteljica slovenskih vinogradnikov. Ako bi družba te prekoristne naloge ne vršila, bi bila cena galici gotovo mnogo višja; tega se morajo vinogradniki zavedati.

Ker je vsak uvoz galice iz tujine vsled carinskih predpisov onemogočen, je jasno, da smo navezani samo na domači izdelek.

Nabava modre galice prizadene pa Kmetijski družbi vsled zahtevanega takojšnjega plačila velike nepravilnosti, katerim zahtevam tem težje ugoditi, ker ima že itak pri svojih podružnicah in članih izredno velike terjatve, ki gredo v visoke tisočake in katere vključ vsemu prizadevanju ne more izterjati.

Z ozirom na tu navedena dejstva, prosimo člane in podružnice, da plačajo naročeno modro galico takoj ob naročilu, ker s tem ne pomagajo samo družbi, temveč tudi samim sebi.

Umevno je, da vinogradniki brez galice ne morejo izhajati, sicer jim trtovje propade. Izkoristijo naj zato ugodnosti skupnih dobav potom družbe.

Izgledi za naše kupčije z govejo živino v tujini.

Dipl. com. G. Gomišček.

V zadnjem času se mnogo piše o tem vprašanju. Nastala je nekaka bojazen, da naša živina ne bo našla več trga ali vsaj ne v oni meri, kakor ji pripada za uspešen razvoj. Stvar pa ni tako huda, kakor si jo nekateri predstavljajo. Trenutna stiska na trgu je samo opozorilo, kako naj delamo in kako

naj se ravnamo, da dosežemo ono, kar nam je potrebno za uspeh. Predvsem nas je preplašilo dejstvo, da Rusija preplavlja trg s svojim mesom in nas izpodriva povsod. V začetku je res tako izgledalo ali pozneje se je stvar izpremenila v dobro srednjeevropske živinoreje. Rusija namreč nima gojeve živine one vrste, kakor jo potrebuje evropski trg, posebno pa velika mesta, n. pr. Rim, Milano, Genova, Paris, Dunaj, Berlin. Okus teh mest se mnogo razlikuje med seboj, in rusko blago, ki je večinoma slabše vrste, ni našlo konsumentov. Že to nam kaže, da je Rusija uvozila v Italijo l. 1929. okrog 5 in pol milijonov kg mesa, medtem ko je uvoz v l. 1931. skoraj popolnoma padel. Uvoženega je bilo samo okrog 300.000 kg. Vzrok temu je, da blago ne odgovarja italijanskemu okusu. Italija zahteva samo lepo, debelo in prvovrstno živino. Te Rusija nima. Za nas je italijanski živinski trg velike važnosti. Dober del naše živine bo šel zopet na italijanska tržišča. Ne moremo pa trditi, da razpolagamo z dovolj živine, ki bi bila res smatrana za prvovrstno, torej tako, ki ustreza vsem pogojem trga. Tu bo treba še marsikaj izpremeniti posebno z ozirom na prehrano. Dobra krma in smotreno gojenje živine, nam bo prineslo še dosti uspehov na trgu. Posebno še Italija, ki je navezana na uvoz živine, gleda na to, da je trg založen res z dobrim blagom. Imamo pa neko veliko napako, ki ne velja samo za živino in les, temveč velja za vse naše izvozne pridelke, in ta je, da trga ne poznamo in ga ne obdelujemo tako, kakor bi ga morali. Drugi narodi proučujejo zahteve trga in se po teh ravnaajo in skušajo nuditi trgu vse najboljše ugodnosti. Italijanski trg moramo zato doobra spoznati, ako hočemo uspeti.

Avstrija, ki pokupi mnogo našega blaga, se nahaja v enakih tržnih prilikah kakor Italija; tudi ona je navezana na uvoz. Ta trg, ki nam je bil še izpred vojne znan kot notranji trg, danes kot zunanji trg malo poznamo. V tržne prilike dunajskega trga smo sicer vpeljani, ne poznamo pa dobro okusa dunajskih konsumentov. Zaradi tega ni naša živina na trgu tako cenjena, kakor bi morala biti. Mnenje dunajskih strokovnjakov in poznavalcev trga je, da imamo vse predpogoje za dobavo dobre in prvovrstne kakovosti živine, vendar pa naši nedostatki izvirajo predvsem od nedostatkov pri krmljenju in odgoji živine. Važno je pa tudi dejstvo, da je izbira odločujoča na trgu, kaj se kupi kot prvovrstno in kaj kot drugo. Ta izbirni red se kaj rad menja in zavisi od dovoza razne živine. Po najlepši in najboljši dovoženi živini se izbira in opredeli ostalo. Zaradi tega je važno, da pošiljamo na trg res samo prvovrstno blago.

Izgledi za bodočnost na italijanskem kakortudi avstrijskem trgu niso ravno slabi. Morali se bomo prilagoditi zahtevam in okusu trga. Naša zemljepisna lega pa nam daje posebno za Italijo dokaj prednosti pred drugimi državami; enako smo deloma na dobrem z Avstrijo. Francija je sicer dober trg, vendar bo še mnogo časa trajalo, preden si ga osvojimo ali preden bomo vsaj v malem zamogli delo-

Tvoje polje je tvoje kraljestvo; bodi na kraljestvu vztrajen, deloven in pošten kralj — in uspeval boš.

vati na tem trgu. Ni nobenega strahu, da bi izgubili italijanski trg. Razmere se bodo izboljšale in na ta način bo tudi naša živinoreja prišla zopet do veljave.

Družbene vesti.

Kmetijska družba v Ljubljani opozarja vse svoje dopisovalce, da odslej dalje ne bo več sprejemala nefrankiranih in premalo frankiranih pisem, za kar mora plačati občutno kazen, ampak jih bo kratkoma zavrnila! Obenem prosimo sreska načelstva, županstva itd., da ne pošiljajo svojih dopisov na Kmetijsko družbo s pripombo „službeno, poštine prosto“, ker se tudi za take dopise zaračunava poština.

Kazalo „Kmetovalca“ za l. 1932. je natisnjeno. Kdor hrani list in želi kazalo, naj to sporoči po dopisnici Kmetijski družbi v Ljubljani.

Kmetijsko - gospodarska vprašanja in odgovori. Na vsa kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba pismenim potom svojim članom in naročnikom „Kmetovalca“, ki so podpisani s polnim imenom, če so pismu priloženi 3 Din (v znamkah) za odgovor. Vprašanja brez podpisov in navedbe natančnega naslova se vržejo v koš. — Odgovori na vprašanja, ki so splošno poučni, se objavijo v „Kmetovalcu“.

Poljedelski stroji. Kmetijska družba ima še nekaj poljedelskih strojev v zalogi, ki jih oddaja še po starih cenah.

Oves, semenski, prvovrsten ima družba v zalogi. Priporočamo našim kmetom, da ga nabavijo čim prej. Cena semenskemu ovsu je 2.50 Din za kg.

Pesa Eckendorf in Mammuth, podolgovata in okrogla, prvovrstno kaliva se dobi pri Kmetijski družbi. Pri nakupu semena je biti previdnim. (Glej članek na str. 46. v 4. številki „Kmetovalca“.) Od dobrega semena zavisi dobra letina.

Opozorilo mlekarjam! Kmetijska družba je dobila v zadnjem času veliko količino priznane najboljšega Hansenovega sirišča.

Semenski krompir. Kmetijska družba ima prvovrsten semenski krompir oneida, ter zgodnji in pozni rožnik.

Travnina in deteljna semena. Opozarjamo vse naše člane, da ima Kmetijska družba v zalogi samo prvovrstna in preizkušena semena. Kmetovalci, obračajte se pri nabavi svojih potrebščin na Kmetijsko družbo, posebno pa velja to pri nabavi semen.

Dobava umetnih gnojil na upanje. Kdor želi od naših članov umetna gnojila na upanje, naj takoj sporoči množino in vrsto blaga, obenem pa pošlje potrdilo, da je član podružnice ter izjavo dveh jamstva zmožnih podružničnih odbornikov, ki jamčita za plačilo. Opozarjamo podružnice, naj takoj prično z nabiranjem naročil za umetna gnojila, da bo zamogla družba pravočasno naročiti, in ukreniti vse potrebno za dosedo ugodnih cen pri tvornicah.

Gospodarske vesti.

Kmetijsko ministrstvo v Beogradu izdeluje načrt za kmetijske zbornice. To je jako razveseljav pojav in upamo, da bomo v doglednem času imeli svoje stanovsko zastopstvo in s tem svojo gospodarsko obrambno organizacijo.

Nemčija bo zopet povišala carino na okrogel in mehak les; s tem bo uvoz lesa v Nemčijo jako otežkočen.

Izvoz živine iz naše luke Risan na Malto. Na Malto, otok v Sredozemskem morju, ki je v angleški oblasti, je ladja Sud prepeljala 150 glav volov. To je že drugi večji transport naše živine iz teh krajev.

Avstrija hoče pooprstiti uvozne predpise. Iz merodajnih krogov, ki stoje okrog avstrijskega trgovskega ministra, se čuje glasovi, da se misli v kratkem izdati predpise, ki bodo močno ovirali uvoz tujega blaga. Predvsem bodo zadeti poljedelski predmeti.

Izvoz vina iz Dravske banovine. Kakor navaja mariborska ogledna in kontrolna postaja, se je iz naše banovine izvozilo v mesecu januarju v Avstrijo, na Češkoslovaško in Holandsko 135.728 litrov vina.

Tržišče z vinom v Dravski banovini. Prodajajo se povčini manjše partije cenejših vin. Le tu pa tam pride do večjih kupčij, kjer se plačuje za liter 2 do 2.50 Din ter tudi 3 Din. Za dobra vina se zahteva 3.50—4.50 Din. Za boljše vrste je malo povpraševanja.

XVI. dražba krzna se vrši dne 27. marca t. l. na Ljubljanskem velesojmu. To bo zadnja dražba v tekočem letu in je prijavljeno že mnogo domačih in tujih kupcev. Dražba bo dosegla tem boljši uspeh, čim več blaga bo na razpolago. Vsakdo, ki ima kože še na razpolago, naj jih pošlje takoj ali najpozneje do 25. marca t. l. na naslov „Divja koža“, Ljubljana-Velesojm.

Na Dunaju je veliko povpraševanje po našem dinarju. Zaradi tega se je tudi tečaj našega denarja precej popravil in se danes plačuje za šiling 8.60 dinarjev. Trgovci morajo vsled pomanjkanja dinarja na dunajskem tržišču kupovati naš denar v Švici. To je vsekako dobro za naš denar, ne pa za naš izvoz, ker s tem se jugoslovensko blago podraža.

Ustanovitev sindikata za izvoz vina v Vršču. Banatski vinogradniki si pomagajo iz vinske krize na ta način, da snujejo udruženje za izvoz. V ta namen se je te dni vršil sestanek izvoznicarjev vina v Vršču, kjer se je položil temelj osnutku za ustanovitev izvoznega sindikata. Pri tem jim gre za to, kako bi se dalo prodati vino iz okolice Vršca, Gre predvsem za to, da se vino proda v Avstrijo, Nemčijo, Italijo, Češkoslovaško. Enak sindikat se je pred nedavnim časom osnoval v Splitu, in to na pobudo Zavoda za pospeševanje izvoza v Beogradu. Pri nas pa topogledno nič ne ukrenemo.

Kmetijska razstava Nemške kmetijske družbe se letos vrši od 20.—28. maja v Berlinu.

Tržne cene.

Tržne cene so označene tako, kakor veljajo na trgu ali na sejmi v Ljubljani in Mariboru pri nadrobni prodaji in so posnete po tržnih poročilih teh mest. Cene na deželi in pri kupčiji na debelo so nižje.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Sredni in drugi pridelki	osenica	1 q	260 — do 275 —	240 — do 250 —	
	rž	1 „	200 — do 210 —	150 — do 160 —	
	ječmen	1 „	175 — do 190 —	140 — do 250 —	
	oves	1 „	170 — do 185 —	145 — do 200 —	
	proso	1 „	160 — do 210 —	175 — do 400 —	
	koraza (nova, sušena)	1 „	120 — do 135 —	— do 125 —	
	ajda	1 „	125 — do 200 —	130 — do 135 —	
	fižol, ribničar	1 „	— do 240 —	125 — do 500 —	
	fižol, prepeljar	1 „	— do 325 —	— do —	
	krompir	1 „	— do 100 —	100 — do 150 —	
Seno in slama	sladko seno	1 „	— do 80 —	90 — do 95 —	
	kislo seno	1 „	— do 60 —	90 — do 95 —	
	slama	1 „	60 — do 70 —	— do 70 —	
Govoja živina	Volj I. žive teže 1 kg		3.50 do 4.25	3 — do 4 —	
	„ II. „ „ 1 „		3 — do 3.50	2.75 do 3 —	
	„ III. „ „ 1 „		2.50 do 3 —	1.50 do 2.50	
	Krave debel. „ „ 1 „		2.50 do 3.50	2 — do 3.75	
	Krave, klobasarice „ „ 1 „		1 — do 2 —	1 — do 1.50	
Teleta žive teže 1 kg		4 — do 5 —	4 — do 5 —		
(Prigon v Lj. 138, Mar. 323 glav)					
Preasli	6—12 tednov stari kom.		120 — do 180 —	100 — do 130 —	
	3—4 mesece stari „		250 — do 380 —	250 — do 380 —	
	5—7 mesecev stari „		450 — do 490 —	450 — do 500 —	
	debel žive teže 1 kg		7.50 do 8 —	7.50 do 8 —	
	debel mrtve „ 1 „		10.50 do 11.50	10.50 do 12 —	
(Prigon v Lj. 119, v Mar. 166 glav)					
Mleko, jajca, perutnina	piščanec kom.		15 — do 17 —	30 — do 35 —	
	kokoš „		13 — do 20 —	25 — do 30 —	
	mleko 1 lit.		2 — do 2.50	2.50 do 2.75	
	smetana 1 „		— do —	10 — do 12 —	
	čajno maslo 1 kg		28 — do 32 —	27 — do 40 —	
	surovo maslo 1 „		22 — do 24 —	24 — do 28 —	
polementalaki sir 1 „		— do 20 —	20 — do 35 —		
siček 1 „		5 — do 6 —	7 — do 8 —		
jajce par		0.50 do 0.75	0.75 do 1 —		
Kuri-ve	trda drva 1 m ³		— do 115 —	90 — do 120 —	
	mehka drva 1 „		70 — do 80 —	60 — do 100 —	

Ves svet je živčno bolan, samo kmet, sin narave, je še miren in dela z možgani.

Važno! za vinogradnike in sadjarje!

Žvepleno-apnena brozga

je na podlagi dosedanjih poskusov ceneno in izborno sredstvo za škropljenje proti plesni in škrlupu. — Brozga se danes že splošno uporablja v Švici in Nemčiji.

Dobi se pri

Anton Jurca naslednik **Milko Senčar**

tovarna žvepljenih izdelkov

Ustanovljeno leta 1860.

v Ptuj

Ustanovljeno leta 1860.

Izdeluje se tudi: žvepleni zakad na juti in na azbestu. Zaloga žvepla za vinogradnike.

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

zadruga

„Kmetijski hranilni in posojilni dom“
v Ljubljani,

ki se bo vršil

v sredo, dne 22. marca 1933 ob 2. uri popoldne v zadrugi prostori v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. št. 1, pritl.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1932.
4. Razdelitev dobička.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Razni predlogi.

Pripomba: 1. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši čez pol ure drug občni zbor v istih prostorih z istim dnevnim redom, ki sklepa brez ozira na število zastopanih članov.

2. Računski zaključek in predlogi ter poročilo nadzorstva so osem dni pred zborom razpoloženi v zadrugi pisarni članom na vpogled.

Ljubljana, dne 1. marca 1933.

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Tršan Alojzij, l. r.

Janko Malenšek, l. r.

Kmetovalci!

Vaše setve pognojite s

SUPERFOSFATOM,

ker samo tedaj boste dosegli prvovrstno blago. Fosforna kislina v

superfosfatu

izboljša kakovost, pospešuje zrelost in ščiti pred boleznimi.

Superfosfat

proizvaja v prvovrstni kakovosti

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku

d. d.

Hrastnik.

V zalogi pri Kmetijski družbi.

Že v zimskih in pomladanskih dneh moramo zatirati sadne zajedavce z

ARBORIN-om,

če hočemo imeti lepo in zdravo sadje.

Arborin izdeluje

„CHEMOTECNA“, družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

(na dvorišču veletrgovine R. & E. Skaberne.)

Važno za osnovne in kmetijske šole!

Kmetijska družba v Ljubljani je založila 8 stenskih slik od trav, detelj in raznih krmskih rastlin v velikosti 70 x 50 cm s primernim obešalom in okvirjem.

Slike so umetniško izdelane po naravi v barvah in služijo kot izborno učilo za spoznavanje naših glavnih krmskih rastlin.

K vsaki seriji se doda po ena knjižica s kratkim opisom vsake rastline.

Vseh šest slik s knjižico in poštino vred stane Din 100.--.

Priporočamo takojšnjo nabavo tega učila, dokler je še v zalogi, ker bo vsakemu učitelju služilo kot dober pripomoček pri pouku.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Umetna koklja

sistem „Nickerl“ po ceni na prodaj. Naslov pri upravi Kmetovalca. 35

Divjake

5000 kom. hruškovihi izredno močnih n 1000 kom kutin po 40 par ima naprodaj: Ivan Brecejnik, Dravljje 156, pošta: Št. Vid nad Ljubljano. 232

Sadno drevje:

Visoke jablane, hruške, pritlične hruške, Jabotka, češnje, češnje, marelice vseh vrst po sadnem izboru. Jamstvo za vrste in podlage. Se priporoča drevselkar: Ivan Halner, Sv. Duh št. 30, pošta Škofja Loka. 20

Visoko in pritlično sadno drevje

z jamstvom, jabolčne divjake, kutine in dusenec tudi A. Jelen, Št. Ilj pri Velenju. — Šole imajo plačilne ugodnosti! 23

Prejo,

laneno, konoplino in volнено sprejema v tkanje po najnižji ceni tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega cesta 6. 10

Rumene Orpington

od večkrat premiranega plemena, peteline in jajca za valenje, ima za oddati: Oskrbništvo graščine Neukloster, p. Sv. Peter v Sav. dolini. 30

Fige in slive

za žganjekuho: oddaja po nizkih cenah Ivan Jelčin, Ljubljana, Emonska cesta št. 2. 1

Ernst Osiander — Guštanj,

priporoča garantirani semenski krompir zgodnje vrste: Böhm, Paulsen, Kifelčar; srednje vrste: Centifolia-Böhm; srednje pozni: Kukuk in Jubel. Semenski ječmen in oves, Soja-fizol in Topinambur. 11

Več vagonov dobrega gorskega sena

prečanega v balah, postavljeno v vagon Velike Lašče ali Rakek prodaja: Josip Zabukovec, Nova vas 17 pri Rakeku. 29

Valilna jajca

čistokrvnih rjavih štajersko-zagorskih, glede nesnosti kontroliranih kokoši, proti plačilu vsaj za komad Din 3.—, inkusivno pakovanje franko Slovenjgradec. Kokošerejsko središče inž. Felber, Stari trg-Slovenjgradec. 32

Ekonom,

poročen, šolsko izobražen, izvežban v vseh kmetijskih panogah, išče službo za spomlad. Dopise na Upravo Kmetovalca pod št. 13. 13

Izprašani nemški kletar,

strokovnjak v sodarstvu in žganjekuhi, z večletno prakso v največjih vinskih kletah v Nemčiji in Švici, trezen, samostolen praktik modernih kletarskih strojev in vinarstva, ki prime za vsako delo, želi službe v Jugoslaviji. Naslov: A. Knauth, Lindau-Reutin (Bayern). 34

Sadno drevje.

visokodebelno, vrste sadnega izbora oddaja za spomladansko saditev po znižanih cenah: Drevselcarska zadruga v Dorfarjih, pošta: Škofja Loka. Zahtevajte cenik. 19

Brzoklepalnik „Stubaier“

tisočkrat preizkušen! Popis pošlila zastoj Friderik Kratz, Stražišče pri Kranju. 57

Vabilo

na XI. redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice na Logu, r. z. z n. z., ki se vrši v nedeljo, dne 2. aprila 1933 ob 15. uri na Logu št. 17 s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Računski zaključek za 1. 1932. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnost. — V slučaju, da občni zbor v določenem času ne bi bil sklepčen, se vrši na istem prostoru z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklepčen brez ozira na število navzočih članov. K obilni udeležbi vabi načelstvo. 56

Zgodnji krompir rožnik

za seme 1000 kg in zgodnji Böhm 500 kg prodam ali zamenjam. J. Višar, Dob pri Domžalah. 55

Nakup živine!

Živinorejski odsek Kmetijske podružnice v Zagorju ob Savi bo nabavil več krav ali brejih telic in enega bika montafonske pasme iz rodovnika. Mlečnost, starost in ceno je sporočiti Kmetijski podružnici Zagorje ob Savi. 54

Jajca za valenje

od krasnih sivih Plymouth kokoši, najboljših jajčaric, razpošlila po 2 Din komad, imam še za oddati dva lepa petelina za osveženje krvi po 100 Din. — Avgust Kuhar, gostilničar in posestnik, Vevče, D. M. v Polju. 53

Kupim

takoj 200 grmov žlahtnih lešnikovih sadik, Ponudbe na J. Menart, trgovec, Domžale. 52

Vinski sodi!

„V konkurzu Prve južnoštajerske vinarske zadruge v Celju so na prodaj sodi različne velikosti. Ponudbe na konkurznega upravitelja dr. M. Orožna, odvetnika v Celju. 51

20 kg krompirja „kifelčarja“

ima na prodaj: Černe, Zg. Šiška 39. 50

En vagon krmilne pese

in 3000 kg semenskega krompirja, ima na prodaj: graščina Črnelo, pošta Dob pri Domžalah. 49

Jajca za valjenje

od selekcioniranih štajerk dobavi: Franc Kupnik, Kostrivnica, pošta Podplati. 38

Jugosl. čebelarska industrija

L. RITZMAN, NOVI VRBAS (Dun. ban.)

tovarna čebelarskega orodja, umetne satnice, panjev. Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik.

Krasno tele

„bikcc“-simodolec od prav dobre mlekarice, je za pleme na prodaj pri Franc Vrtačnik, Vič 44 pri Ljubljani. 48

Lepo montafonsko tele „bik“

2 meseca staro, ima na prodaj: Oskrbništvo Fuzine, p. Dev. Mar. v Polju. 47

Več tisoč kg krmilne pese

ima na prodaj po nizki ceni: Lojze Kristan, Zapuže, p. Lesce. 46

Prvovrsten semenski oves

(Kirsches Weiss-Hafer) z močno slamo, za vse vrste zemljine in tudi hribovske lege najrodovitnejša vrsta in

semenski krompir

(Jubel) belolupinat, podolga, zelo rodovitno, po nizki ceni oddaja Oskrbništvo grad Marenberg, postala Vuhred-Marenberg. 44-45

Kupim plemenskega bika

pingavske pasme, približno 20 mesecev staro, težkega okoli 400 kg, krotkega: Ivan Papler, Zgornja Besnica 47, pošta Kranj. 43

Prodajam „valilna jajca“

štajerska komad 2 Din, Rhode Island komad 3 Din. Franc Vidmar, Grosuplje. 42

Sadno drevje!

vrste Sadnega izbora, ima po zelo znižanih cenah zaradi selitve na prodaj: Valentin Dolinar, Sv. Duh št. 26 pri Škofji Loki. 41

Veleposestniki, pozor!

Kdor rabi za svoje posestvo strokovno moč z mnogoletno prakso v vseh panogah (živinoreja, poljedelstvo, vinarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, gozdarstvo itd.) človeka uporabnega za vse, energičnega, zupnega, treznega, nekadilca, naj poštenje cenil, ponudbo na upravo „Kmetovalca“, da se osebno predstavi pod št. 40. 40

Vremenokaz!

Za vsakega čitatelja „Kmetovalca“ je še vedno en vremenokaz ali barometer na razpolago, ki zelo zanesljivo kaže vreme za 24 ur v naprej (pat. št. 9514). Pošlite ta oglas in znesek Din 3.50 v znakmah na naslov: Barometer, Ljubljana I., poštini predal št. 18, nakar vam bo napravila takoj doposlana. Eno izmed mnogih zahvalnih pisem se glasi: Kupil sem pri Kmetijski družbi Vaš „vremenokaz“, s katerim sem prav zadovoljen, ker res kaže vreme po 24 ur v naprej. Imam tudi barometer, za katerega sem dal v Ljubljani pred tremi leti 500 Din, a je Vaš bolj točen in stane le 5 Din s pismom in poštnino! Naročil sem še enega Vašega za vas Prigorico in sedaj naročam zopet enega. Anton Joras, posestnik, Ribnica. Dol. 39